П'ЯТНИЦЯ, 21 ГРУДНЯ 2007 РОКУ ■ № 242 (4242)

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

З МІШЕЧКАМИ НА ГОЛОВІ ПИШУТЬ І ЧИТАЮТЬ

Фото Миколи ЯКИМЕНКА.

У Луцьку найзіркіші та найстрункіші учні вчаться в гімназії № 4.

У закладі не лише прагнуть дати ґрунтовні знання, а й зміцнити здоров'я школярів, фізично загартувати їх. Не випадково вона носить звання «Школа сприяння здоров'ю» і згідно з наказом міністра освіти та науки вже чотири роки є навчально-методичним центром у західному регіоні України.

Директор гімназії Олександр Мишковець переконаний, що і без великих фінансових затрат можна багато зробити для учнів.

(Закінчення на 13-й стор.).

■ НОВИНИ

Є трійнята і трикімнатна хата

У день святого Миколая голова Івано-Франківської ОДА Микола Палійчук та голова облради Ігор Олійник вручили двом сім'ям, у яких цього року народилася трійня, ключі від трикімнатних квартир.

Валентина Киселиця народила первістків — двох хлопчиків і дівчинку. Сім'я не може поскаржитися на брак уваги до себе з боку влади. Одразу після народження трійні райдержадміністрація виділила родині п'ять тисяч, а обласна влада — 20 тисяч гривень матеріальної допомоги. А це ось подарувала житло, яке сім'ї дуже потрібне, бо досі молоді проживали разом з батьками. А самим заробити на власний дах складно: Валентина працює вчителькою української мови і літератури, а чоловік Іван — диспетчером аварійної служби управління газового господарства в Городенці.

(Закінчення на 4-й стор.).

«Я хочу жити!»

У Рівному стартувала акція «Я хочу жити!», під час якої збиратимуть кошти на придбання медичного обладнання для відділення реанімації Рівненської обласної дитячої лікарні. Близько чотирьохсот дітей виходжують тут щороку. Серед них чимало передчасно народжених, у тому числі й глибоко недоношених з вагою тіла від п'ятсот грамів. Але нині обладнання, яке є у відділенні реанімації, дає змогу надавати повноцінну допомогу одночасно лише шести немовлятам, **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

КОРОТКО

■ У Харкові презентовано ініційований студентами благодійний фонд «Доброта».

■ На Дніпропетровщині викрито директора підприємства, яка незаконно отримала 900 тис. грн. кредиту.

■ Волинський театр покаже у Польщі виставу про голодомор в Україні.

■ До Лівадійської лікарні госпіталізовано трьох членів екіпажу турецького судна з ознаками отруєння.

(За повідомленнями Укрінформу та УНІАНу).

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

Конфлікт на мовному ґрунті №2. Тепер із журналістами

Учора затримані французькою поліцією журналісти «5 каналу» Єгор Соболєв та Владислав Синяговський вилетіли до Києва. Щоправда, попередньо вони пропустили свій рейс через те, що потрапили у відділок поліції. Про це «Голосу України» розповіла голова незалежної медіапрофспілки Михайлина Скорик, до якої після затримання звернулися журналісти. Цікаво, що піар-служба «5 каналу» не змогла відповісти, що відбувається з їхніми співробітниками.

Нагадаємо: Єгор Соболєв та Владислав Синяговський поверталися з Куби. У Парижі вони мали пересісти на літак до Києва, однак рейс затримали — більш ніж на добу. Проте без шенгенської візи покинути аеропорт неможливо. Це означає, що не можна знайти навіть готелю, де можна було б більш комфортно дочекатися літака. Тоді, прагнучи справедливості, хлопці виготовили плакат на захист прав транзитних пасажирів і чекали з ним на свій літак. Поліції, очевидно, не сподобалися правозахисні устремління журналістів, і ті опинилися у відділку. За словами Михайлини Скорик, з'ясувалося, що французькі поліцейські не знають англійської, а українські журналісти — французької. Домовитися вдалося лише після втручання у справу «поліглотів» із посольства України у Франції.

Сайт села створила восьмикласниця

Обласний конкурс юних веб-дизайнерів та користувачів персональним комп'ютером відбувся в Чернівцях. У фінальному турі взяли участь 59 учасників із гуртків інформаційних технологій, шкіл та гімназій Чернівців і районів області — переможці попередніх етапів конкурсу. Змагання виявило немало талановитої молоді. Зокрема, восьмикласниця Тетяна Цибуляк до конкурсу за два дні підготувала сайт рідного села Купки Глибоцького району Чернівецької області.

Усіх призерів нагородили грамотами та подарунками, **повідомляє наш власний кореспондент Сергій СУЛИМА.**

Прикордонники затримали майже три тисячі пар взуття

Контрабандне взуття затримали прикордонники Сумського прикордонного загону спільно зі співробітниками СБУ та УБОЗ. Як **повідомив прес-секретар Сумського прикордонного загону Олександр Шишика,** за кілька метрів від кордону правоохоронці виявили вантажний ЗІЛ-131 та «Газель». Четверо чоловіків уже перевантажили половину ящиків із ЗІЛа до кузова «Газелі». Поява правоохоронців для них виявилася несподіванкою. Затримані — мешканці прикордонних населених пунктів України та Росії. За інформацією О. Шишики, в автомобілях було 350 ящиків з кросівками китайського виробництва, загалом — 2 800 пар. Вантаж разом із транспортними засобами передано співробітникам СБУ. Подальшу долю водіїв вирішить суд, **передає УНІАН.**

■ Я ВАМ ПИШУ...

Дякую за компетентні відповіді

Шановні працівники «Голосу України»! Дуже люблю вашу газету і завжди чекаю її з нетерпінням. Усім людям раджу передплачувати «Голос України», щоб у кожній домівці були свіжі й об'єктивні новини.

Дуже вдячна улюбленій газеті за те, що надає вичерпні відповіді своїм читачам на життєво необхідні та болючі запитання. Особисто я зі сторінки «Діалог» отримала точну інформацію стосовно компенсації за облігації. До кого я лишень раніше не зверталася, та ніхто не хотів допомогти порадою, тож спасибі вам за компетентні і корисні відповіді.

Надія ГЕРАСИМЧУК.

с. Антоніни Красилівського району Хмельницької області.

■ ФОТОФАКТ

Учора у Києві на Солом'янській площі за участю керівництва МВС відбулося покладання квітів до Меморіалу увічнення пам'яті працівників органів внутрішніх справ, які загинули під час виконання службових обов'язків.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Працівникам Державної служби зайнятості України

Щиро вітаю працівників Державної служби зайнятості України з 17-ю річницею від дня її утворення!

Служба зайнятості займає чільне місце у вирішенні питань реалізації державної політики на ринку праці та забезпеченні соціального захисту населення від безробіття.

Піклуючись про людей, ви допомагаєте сотням тисяч наших співвітчизників повернутися до продуктивної зайнятості, що в свою чергу сприяє підвищенню конкурентоспроможності країни та природним прагненням людей до кращого життя.

Упевнений, що досвід вашої діяльності й надалі буде спрямовуватися на поліпшення якості надання соціальних послуг, широке впровадження новітніх технологій у сферу зайнятості населення України.

Верховна Рада України і далі послідовно вдосконалюватиме законодавчу базу, орієнтуючись на досягнення норм і стандартів розвинених країн світу.

Бажаю усім вашим працівникам щасливої долі, нових успіхів в ім'я добробуту кожної родини, міцного здоров'я і благополуччя.

Голова Верховної Ради України Арсеній ЯЦЕНЮК.

■ У НОМЕР

Парламент збереться на наступне засідання після рішення ЦВК

Голова Верховної Ради України Арсеній Яценюк після завершення пленарного засідання парламенту 19 грудня офіційно направив до Центральної виборчої комісії рішення про дострокове припинення повноважень чотирнадцяти народних депутатів України у зв'язку з поданими ними особистими заявами, повідомляє прес-служба Верховної Ради.

Глава парламенту також направив до ЦВК особисті заяви народних депутатів України про складення ними депутатських повноважень у зв'язку з призначенням їх членами Кабінету Міністрів.

Наступне пленарне засідання Верховної Ради відбудеться після вирішення Центральною виборчою комісією питання про визнання обраними народними депутатами України наступних за черговістю кандидатів у народні депутати відповідно у виборчих списках блоків «Наша Україна — Народна самооборона» та «Блок Юлії Тимошенко».

Жінки мають бути гідно представлені у законодавчому органі

Народні депутати України з фракції БЮТ Микола Томенко та Олена Бондаренко підготували проект закону про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у виборчому процесі.

«Верховна Рада повинна бути представницьким органом українського народу. Це означає, що при його формуванні має забезпечуватись гідне представництво усіх регіонів, вікових категорій, соціальних груп. Не менш важливим фактором є і забезпечення гендерної рівності у вищому законодавчому органі країни», — вважає Микола Томенко.

На жаль, за його словами, сьогодні парламентарії не можуть застерегти права більшості українського суспільства, яку складають представниці жіночої статі (53%), оскільки в минулому скликанні відповідний законопроект щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків підтримало лише 179 народних обранців, здебільшого із фракцій БЮТ та «Нашої України».

«Тому стратегічна місія нинішньої Верховної Ради — зробити принаймні перший серйозний крок та підготувати чинне законодавство до того, щоб у наступному парламенті хоч би п'яту частину депутатського корпусу складали представниці жіночої статі», — зазначив народний депутат. Він додав, що проект закону також передбачає збільшення представництва жінок у депутатських корпусах Верховної Ради АР Крим та місцевих рад.

Нагадаємо, що у Верховній Раді цього скликання — один з найменших показників представництва жінок за всю історію українського парламентаризму: 8 % (у ВР п'ятого скликання — 8,7%). Це чи не найнижча цифра серед європейських парламентів.

Нових народних обранців реєструватимуть не раніше вівторка

Заступник голови ЦВК Андрій Магера вважає, що питання про реєстрацію нових народних депутатів (замість тих, що перейшли на роботу в уряд) може бути розглянуто у найближчий вівторок, 25 грудня. Про це він повідомив в ефірі одного з телеканалів.

«У вівторок Центральна виборча комісія на своєму засіданні розгляне всі необхідні документи для реєстрації кандидатів у депутати, — повідомив А. Магера. — У встановленому порядку буде прийнято рішення. Як відомо, коли кандидати в народні депутати подають усі необхідні документи до ЦВК, то іншого рішення, крім визнання їх обраними і реєстрації їх народними депутатами, думаю, в комісії не буде». На запитання, чи всі члени комісії сьогодні здорові, заступник глави ЦВК відповів, що «на щастя, із членів комісії ніхто сьогодні не хворіє».

Відповідаючи на запитання про можливий тиск на ЦВК або окремих її членів, А. Магера підкреслив, що «члени ЦВК не збираються перед кимось гнутися». «Давайте не будемо забувати, що комісія — це незалежний державний орган, який має забезпечити права суб'єктів виборчого процесу, — сказав він. — Упевнений, що члени ЦВК з усією відповідальністю підійдуть до розгляду питання, що обговорюватиметься на найближчому засіданні комісії».

Сьогодні депутатам треба сідати і домовлятися про розвиток суспільства

■ ДУМКИ З ПРИВОДУ

Чи існує коаліція на сьогодні та як розвиватимуться події в парламенті?

Олександр ГОЛУБ (КПУ):

— На даний момент коаліції немає, бо немає необхідної кількості голосів. Тільки після рішення Центральної виборчої комісії у коаліції буде 227 голосів. ЦВК — незалежний орган, у тому числі й від парламенту, але залежний від закону, який відводить для реєстрації нових депутатів шість днів. Гадаю, у вівторок можна чекати рішення ЦВК з цього приводу. Комуністи навряд чи приєднаються до помаранчевої коаліції, бо у нас різні політичні позиції, програми. Однак ми можемо претендувати на посаду Першого заступника Голови Верховної Ради. До речі, позавчора обговорювалася лише кандидатура Адама Мартинюка. І Партія регіонів, і Блок Литвина готові його підтримати.

Юрій КЛЮЧКОВСЬКИЙ («НУ—НС»):

— Як відбуватимуться події в парламенті, знає лише Господь. Я розраховую на те, що все розвиватиметься у руслі дотримання вимог Конституції, законів, Регламенту Верховної Ради і нормальної поведінки всіх учасників парламентського процесу. Хочу всіх заспокоїти: коаліція існує, вона не припинила свою діяльність. Відповідно до ст. 66 Регламенту парламенту: діяльність коаліції вважається припиненою з моменту офіційного оголошення про це головуючим на засіданні Верховної Ради України. Та само стаття Регламенту не встановлює жодних строків для оголошення цього. І природно, що у ситуації, коли відбувається заміна депутатів внаслідок дотримання коаліцією конституційних вимог про несумісність посади народного депутата України з іншими видами діяльності, такого оголошення і не могло бути.

І те, що зроблено перерву до заміщення необхідної кількості депутатів, — цілком природно. Оскільки в цей період Верховна Рада з різних причин не здатна працювати продуктивно.

Якщо будуть дотримані всі вимоги закону, ЦВК не пізніше вівторка має визнати повноваження народних депутатів. Тоді в середу вони складуть присягу. Якщо ж ЦВК не визнає — це означатиме, що політичні ігри тривають. І тоді, очевидно, доведеться оскаржувати бездіяльність комісії. Так, депутати мають право протягом 20 днів подавати документи. Наскільки я знаю, нові депутати готові подати документи (а деякі вже подали) у найближчі дні і не затягуватимуть цей процес.

Крім того, ще не вичерпані питання підготовчого етапу діяльності Верховної Ради: не обрані заступники глави парламенту , не сформовані комітети. І гальмує цей процес не коаліція, яка вже протягом десяти днів чекає від опозиції узгодженої кандидатури на посаду Першого заступника Голови Верховної Ради. І поки це питання не вирішено, Верховна Рада не може рухатися далі. А нам ще треба терміново приймати бюджет.

Михайло СИРОТА (Блок Литвина):

— Коаліція дієздатна і легітимна. Свою дієздатність вона продемонструвала обранням уряду. І дієздатною коаліція буде лише тоді, якщо більша частина суспільства підтримуватиме її дії. Щодо легітимності. Правове невігластво багатьох політиків робить неправильні посили в інформаційний простір. В Конституції і Регламенті сказано, що фракції формують більшість. Дві фракції сформували більшість і мають 227 голосів. Фракції ніде не ділися. Те, що одні депутати пішли на міністерські посади і на їхнє місце прийдуть інші, — це всього-навсього технологічний процес.

Загалом Верховна Рада не скоро ефективно запрацює на розвиток суспільства. Я, як голова Трудової партії, готовий день і ніч трудитися. Але ефективно. Ще в 2005 році я звернувся до Президента, вважаючи, що система противаг і стримань в Конституції розбалансована, а посади прем'єра і Президента зіткнули лобами. Тому, щоб була стабільною робота Верховної Ради й інших гілок влади, треба терміново завершити конституційну реформу і усунути протистояння між основними державними посадами. Друге, необхідно якісно змінювати склад самої Верховної Ради, але це вже в майбутньому. Сьогодні треба зрозуміти: процедура розпуску ні до чого не привела. Сьогоднішнім депутатам треба сідати і, відчуваючи відповідальність перед суспільством, домовлятися про розвиток суспільства.

ЦВК може до вівторка зареєструвати нових народних депутатів. Усе залежить від їхнього бажання. Блок Литвина і я особисто подаватимемо законопроект, який заборонятиме формування ЦВК і Конституційного Суду за принципом партійних квот. В законі на реєстрацію відводиться двадцять днів, але Верховна Рада зобов'язала ЦВК зробити це до вівторка. Якщо ЦВК має відповідальність перед українським суспільством, то вони обов'язково це зроблять хоч і сьогодні. Але якщо почнуться політичні ігри, то вони вдарять передусім по їх ініціаторах.

Олена БОНДАРЕНКО (БЮТ):

— Безперечно, коаліція існує, існуватиме і буде достатньо міцною. Наголошу на тому, що ст.66 Регламенту Верховної Ради визначає, що діяльність коаліції вважається припиненою з моменту офіційного оголошення про це головуючим на пленарному засіданні. Крім того, про припинення діяльності коаліції має бути публікація в «Голосі України». А жодних оголошень і відповідних публікацій не було. Крім того, представники БЮТ та «НУ—НС» вже подали для реєстрації документи до ЦВК, і комісія не має необхідності чекати двадцять днів.

Формування ЦВК за політичною ознакою є великим недоліком. На жаль, і до сьогодні деякі її члени керуються політичними міркуваннями і навіть дорученнями своїх партійних керівників, аніж нормами законодавства. Під час погоджувальної ради у Голови Верховної Ради була досягнута домовленість, що жодна із політичних сил не чинитиме жодного тиску на членів ЦВК для затягування термінів прийняття присяги новообраними народними депутатами України. На превеликий жаль, ми всі спостерігали, що відбувалося в залі Верховної Ради, коли ці домовленості, зокрема Партією регіонів і комуністами, були брутально порушені. Приємно, що Блок Литвина все ж дотримується узгоджених позицій. Ми не виключаємо, що затягування процесу реєстрації народних депутатів до крайніх термінів можливе, але сподіваємося, що політичний тиск на незалежні структури припиниться і рішення буде прийнято максимально швидко. Сподіваюся, наші колеги з ПР і КПУ будуть зацікавлені у прийняті доленосних рішень, а не у перетягуванні владних повноважень. На жаль, парламентські комітети на сьогодні не сформовані через те, що Партія регіонів не подала свої пропозиції по персональному складу комітетів. Це затягування пов'язано лише з одним — намаганням продовжити своє перебування при владі, чинити тиск на коаліцію, аби домогтися якихось преференцій. Шкода, що все робиться методами не опонентів-опозиціонерів, а методами шулерства.

У понеділок наша фракція на своєму засіданні має прийняти остаточне рішення, як ми діятимемо — винятково в законодавчому полі — у разі, якщо деякі члени ЦВК підуть, скажімо, на лікарняний. Не виключаю, що ми оскаржуватимемо в суді бездіяльність ЦВК. Нині заблоковано роботу парламенту і ухвалення держбюджету-2008.

Ірина ГОРІНА (Партія регіонів):

— Питання — є коаліція чи ні — буде актуальне багато разів. Це був тільки перший виток призначення у виконавчій владі. А незабаром за ним піде другий. Перші заступники міністрів, голови комітетів будуть кандидати з теперішньої коаліції. І ось цей перманентний стан нашого парламенту, колізія в законодавстві під час зняття й призначення міністрів постійно створюватиме ситуацію, що коаліції як такої немає. Тобто, якщо бути об'єктивним, за законом її нині немає. І це важка ситуація для країни. Гадаю, що до вівторка ЦВК не встигне зареєструвати нових народних обранців. У середу або четвер може бути засідання Верховної Ради. Звичайно, якщо буде засідання ЦВК, буде кворум і реально нічого не станеться. А треба квапитися приймати бюджет. Важко сказати, який це матиме вигляд. Ситуація в парламенті під великим сумнівом.

Записала Людмила НІКІТЮК.

Те, що одні депутати пішли на міністерські посади і на їхнє місце прийдуть інші, — це всього-на-всього технологічний процес

У Житомирі чекають, поки проясниться в столиці

■ САМОВРЯДУВАННЯ

У Житомирській обласній раді вперше склалася така парадоксальна ситуація: давно мало розпочатися чергове сесійне засідання, але в залі не було жодного(!) депутата. Через деякий час голова обласної ради Ірина Синявська (на знімку) пояснила: це «відгук» на події, що відбуваються у Верховній Раді. І попросила вибачення в керівників різних структур, котрих запросили на сесію і даремно відірвали від роботи.

Про те, чому не прийшли депутати з фракцій БЮТ і «Наша Україна», які в опозиції до голови облради, журналістам розповів Сергій Гринчук (БЮТ), наголосивши на тому, що сесію намагалася провести «недепутат» Ірина Синявська, відносно якої «застосовано імперативний мандат». Він також сказав, що в роботі сесій досі беруть участь «недепутати», яких, незважаючи на всі рішення судів, фракція БЮТ не може вивести із залу. Сергій Гринчук доводив, що депутати від БЮТ і «Нашої України» хочуть працювати, але по закону, а не так, як це робиться останнім часом в облраді: відбувається незаконне виділення земель, кар'єрів і тому подібне.

По-іншому бачить ситуацію Ірина Максимівна. Вона розповіла, що ці дві політичні сили, які їй опонують, вичерпали судові можливості й почали боротьбу проти неї іншими методами.

А чому ж «застрайкували» ті, на кого спирається голова обласної ради?

З'ясовується, головна причина — у «мстивості» партійних діячів місцевого рівня. За словами Ірини Синявської, 51 депутат, до того ж представник усіх фракцій, готовий був обговорювати питання порядку денного. Це достатньо для прийняття рішень: в облраді — 95 депутатів. Але, порадившись, вирішили не заводити людей до залу. Оскільки депутата, який має позицію, що суперечить позиції лідера, «намагаються знищити». Щоправда, справжнього стану справ в облраді, переконана Ірина Синявська, не знають ні керівники держави, ні лідери політичних сил на загальноукраїнському рівні, бо в Житомирі все вирішується «на рівні місцевих божків». Вихід, як стверджувала, — у проведенні нових виборів до місцевих рад за мажоритарною системою. Нинішня ситуація, вважає голова обласної ради, великою мірою зумовлена нестабільністю на столичному рівні: багато хто не може вирішити, «з ким дружити».

Але, як випливало з її пояснення, далеко не все впирається в політику. Особливо детально описала ситуацію з голосуванням на сесіях погоджень на виділення землі під кар'єри для видобутку гранітних блоків та щебеню. Конфліктів навколо цього більш ніж досить, а причину назвала дуже просту: «за півроку можна стати доларовим мільйонером». Виходило, що частина депутатів міркує так: якщо родовище дістанеться не тим, «кому потрібно», то й на сесію не варто йти.

Розповівши про це, Ірина Синявська ще раз наголосила на тому, що вона безпартійна, і з сумом констатувала, що серед тих політичних сил, які сьогодні рвуться до влади, не бачить хоча б однієї «чесної і прозорої».

Олексій КАВУН.

Житомир.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

P. S. Коли матеріал уже було передано до редакції, на офіційному сайті обласної ради з'явилося повідомлення, що голова обласної ради Ірина Синявська надіслала голові облдержадміністрації Юрію Забелі листа, в якому просить звернутися до Верховної Ради щодо позачергових виборів обласної ради. В ньому, зокрема, є такі рядки: «Я хочу, щоб став відомим факт моральних переслідувань депутатів, яким болить Житомирщина, але які не можуть працювати спокійно в сесійній залі, бо потрібно дослухатися вказівок своїх партійних лідерів».

Ще одне повідомлення з цього сайту: Ірина Синявська заявила про готовність достроково скласти повноваження, зазначивши, що основою непорозумінь з представниками окремих політичних сил стала її безпартійність, а отже, неможливість впливати на неї партійною дисципліною.

■ ТОЧКА ЗОРУ

Рік стабільних криз

Холодна війна Віктора Януковича та Олександра Мороза проти Віктора Ющенка закінчилася перемогою Юлії Тимошенко. Таким підсумок року, що минає, вважає голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко.

Цього року вперше указом глави держави було розпущено парламент, Верховна Рада не працювала півроку. Це говорить про те, що парламентаризм перебуває в глибокій кризі. Водночас проявилася криза конституційного правосуддя, судової та партійної систем. Володимир Фесенко висловив думку, що кризу буде подолано не раніше президентських виборів і прийняття чи неприйняття нової Конституції.

За його словами, наступний рік пройде під знаком Юлії Тимошенко. Одначе виникла проблема, як довго проіснує новообраний парламент і як він вплине на політичну та соціально-економічну ситуацію.

Директор Інституту проблем досліджень імені Горшеніна Костянтин Бондаренко висловив переконання, що поставлено крапку в процесі помаранчевої революції. Тобто, можна говорити, що починається нова, постреволюційна, епоха. 2007 рік закінчується надією на встановлення конституційної стабільності в країні, але наступний принесе нові протистояння між коаліцією та опозицією. Це означає, що криза еліт триває. За його словами, наступного року можливі дострокові вибори і до місцевих органів влади, і до парламенту. Окрім того, на його думку, очевидно, виникне протистояння між новим Прем'єр-міністром і старим Президентом.

Підбиваючи підсумки року, політичні експерти підкреслили, що цей рік в Україні був найбільш нестабільним.

Сергій МЕЛЬНИК.

Таємниць про діяльність ОУН—УПА не повинно бути

Служба безпеки України створила робочу групу для вивчення й подальшого оприлюднення архівних документів про діяльність ОУН—УПА та лідерів визвольного руху. До її складу, крім представників СБУ, увійшли історики Інституту національної пам'яті, Інституту історії НАНУ, Державного комітету архівів, а також представники інших установ.

Позицію Служби безпеки щодо політичних репресій, голодомору та національних визвольних рухів озвучив виконувач обов'язків голови відомства Валентин Наливайченко. На його переконання, тут не може бути жодних таємниць. Члени робочої групи сподіваються, що під час вивчення документів у них буде можливість ознайомитися з архівами інших країн, зокрема США, Великобританії, Німеччини, Росії та Польщі. Служба безпеки відтепер обіцяє регулярно проводити громадські слухання за участі істориків і журналістів.

Колись боролися за ідею, нині — за гроші

■ РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

На Тернопільщині охоче ходять на вибори, демонструючи найвищу в державі активність, мітингують, пристрасно сперечаються, захищаючи свої уподобання, одне слово, політикують зі знанням справи і насолодою. Корені цього — у давно минулих днях, коли галичанам дуже хотілося мати власну державу. Багато хто розплачувався за це життям, зазнавав політичних переслідувань і гонінь. Але ось парадокс: ті, хто справді вболівав за долю України, зазнав репресій, нині — осторонь політики, але з тим, що діється нині в українському політикумі, не хочуть миритися. «Ми боролися за ідею, — сказав один авторитетний «шістдесятник», — а нині поборюють один одного за гроші. Плодами незалежності не зуміли розумно скористатися і котимося під укіс».

Хто спочиває на лаврах, хто зализує рани

Нині в області зареєстровано осередки 110 політичних партій і майже 300 громадських організацій. Причому вони не обов'язково базуються в обласному центрі, деякі зареєстровані в райцентрах і навіть у селах, здебільшого це нечисленні й не дуже популярні сили. Спектр — від крайніх правих до крайніх лівих. Слід відзначити, що нетерпимість до поглядів інших, яка була характерною на світанку незалежності, нині дещо згладилася. Толерантності стало більше. А кількість партій і громадських організацій, як і число їхніх членів, стабілізувалася. На жаль, використати в інтересах області такий значний політичний і громадський потенціал непросто. Емоції, як то кажуть, б'ють ключем, та все по конструктивній роботі. Не часто вдається владі скоординувати діяльність різних політичних сил, хоча в області є і консультативна рада політичних партій, і рада громадських організацій. Колись вони хоч за вирішення соціальних питань бралися.

Після останніх парламентських виборів активність партій стихла. Хто спочиває на лаврах, хто зализує рани. В області беззастережну перемогу здобув блок Юлії Тимошенко, який набрав 51,57 відсотка голосів. На другому місці — «Наша Україна—Народна самооборона»: 35,16. Майже рівні результати — трохи більше за три відсотки — мають Всеукраїнське об'єднання «Свобода» і Партія регіонів. Далі по спадаючій ідуть Блок Литвина, СПУ і КПУ. Мізер набрали виборчий блок Людмили Супрун, Партія зелених, «Український народний блок». Зрештою, якихось несподіванок у політичних уподобаннях тернополян не сталося. Електоральне поле тут звично тяжіє до правого кута. Відбувся хіба що перерозподіл голосів на користь політичної сили Юлії Тимошенко, хоча її правою навряд чи назвеш. На виборах 2006 року розрив між провідними політичними силами був мінімальним: 34,34 відсотка у БЮТу і 34,25 — у «Нашої України». Як і в інших західних областях, через півтора року ситуація змінилася на користь «бютівців».

Перетягування каната

Керують вони і в обласній раді, мають більшість у Тернопільській міській і багатьох районних радах. Керівником обласної ради також став висуванець БЮТу Михайло Миколенко. Здавалося б, що ділити двом силам, які разом йшли на вибори? Але декларації деклараціями, та шматочок влади кожному хочеться. Довго ділили портфелі заступників, голів комісій. Хоча сили поперваж були майже рівні, але влада фактично опинилася у руках представників БЮТу, який зумів залучити однодумців з дрібніших партій. «Нашоукраїнці», котрі зблокувалися з депутатами від Української народної партії, почувалися ображеними. Робота не заладилася з першого дня. Заяви, перерви, наради, доходило навіть до рукопашної... Інколи пленарні засідання сесії облради могли відбуватися за трьома заходами. Півроку витратили лише на уточнення регламенту і судову тяжбу з цього приводу. У перетягуваннях каната марнувався час, важливі для життєдіяльності області питання вирішувалися похапцем. Протистояння між двома гілками влади загострювалося. Все рідше Івана Стойка, який донедавна керував обласною держадміністрацією і був представником «Нашої України», можна було бачити на заходах разом із головою обласної ради, вони окремо скликали наради, нарізно підписували звернення, привітання. Звісно, спостерігаючи погано замасковану ворожнечу перших осіб області, конфліктували і на нижчих щаблях влади. Де вже тут до конструктивної роботи в інтересах мешканців області!

З приходом нового голови облдержадміністрації Юрія Чижмаря (Іван Стойко став народним депутатом) ситуація почала вирівнюватися. Принаймні обидва керівники сьогодні демонструють прагнення працювати злагоджено: разом виїжджають у райони, спільно приймають громадян, беруть участь у різних заходах, святкуваннях. Чи означатиме це, що настане перемир'я і у сесійній залі обласної ради, наразі спрогнозувати важко. Адже конфлікти виникали переважно не через робочі моменти, а на рівні людських відносин, що викоренити не так просто. Але роботи для обох гілок влади вистачає — область посідає останні позиції у державі з рівня зарплати, вкладання інвестицій, натомість б'є рекорди з кількості заробітчан.

Яблуко розбрату

Таких пристрастей, які вирують нині в обласному центрі, не було навіть напередодні виборів. А все вона, земля-матінка. Через неї розколюються, здавалося б, монолітні фракції, ламають списи вчорашні однопартійці. Саме питання про землю стало каменем спотикання для найчисленнішої у міській раді фракції БЮТу. Люди там зібралися не бідні, тож чому не скористатися моментом і не прибрати до рук добрячий шмат землі — 9 гектарів у центрі найбільшого мікрорайону Тернополя? І хоча господарський суд наклав мораторій на прийняття будь-яких рішень щодо спірної земельної ділянки, на якій розміщується садівниче товариство (були й інші претенденти на цю землю), але депутати з голосу внесли на сесію питання про викуп ділянки та її забудову і прийняли «потрібне» рішення. Обласне керівництво всеукраїнського об'єднання «Батьківщина» на чолі з нинішнім народним депутатом Василем Деревляним з таким кроком своїх однопартійців не погодилося і почало вимагати виключення вісьмох членів з фракції за те, що не підкорилися волі більшості. У відповідь його звинуватили у начебто вимаганні хабара в сумі двох мільйонів гривень та інших фінансових зловживаннях. І закрутилося-завертілося: взаємні звинувачення, погрози, шантажі, звернення до суду, органів прокуратури, вищого партійного керівництва... Хто правий, хто винуватий — де вже тут простому люду розібратися! Вогонь незгоди перекинувся в обласну, деякі районні ради. А керівництву БЮТу не до тернопільських міжусобиць, мабуть, є справи важливіші. Ніяк не відреагували у Києві й на те, що фракцію БЮТу в міській раді очолила людина з кримінальним минулим.

Не сотвори собі кумира

Край, де так звані демократичні сили отримують найбільшу підтримку, жодних дивідендів від влади не отримує. Люди, які представляють його у парламенті, після обрання рідко згадують про інтереси тих, на чиїх плечах в'їхали до будинку під куполом. Зате тільки-но запахне новими виборчими перегонами, партійні вожді тут як тут. Більш довірливого люду в Україні, мабуть, не знайти. І довго ще, либонь, користуватимуться його наївністю політичні десантники. Розчаруються в одному кумирі — знайдуть іншого. І так від виборів до виборів в надії на краще минає життя.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

НОВИНИ
П'ЯТНИЦЯ, 21 ГРУДНЯ 2007 ■ № 242 (4242)

В Ужгороді вчора відкрилася міжнародна конференція «Кожній дитині — родину!» *(Укрінформ)*

Проблему землі для депортованих у Криму має бути знято з порядку денного, оскільки вона не повинна мати хронічний характер і не може тримати в напруженні півострів тривалий час, заявив голова Верховної Ради Криму Анатолій ГРИЦЕНКО *(Укрінформ)*

■ У НОМЕР

Батьки вважають: їхнього сина-солдата вбили

Херсонська область. У цинковій труні повернеться додому один із юнаків, які пішли служити до війська з Голопристанського району.

З військової частини в Харківській області, де служив, солдат як завжди зателефонував батькам, повідомив, що все нормально. Матір засмучувати не хотів, а в розмові з батьком уже не вперше повідомив, що «не особливо складаються стосунки» з одним із товаришів по службі. «Але сьогодні заступаю в наряд, тому ніхто мене не займе», — одразу заспокоїв батька.

Зателефонувавши в частину наступного дня ранком, батьки почули у відповідь: «Приїжджайте по цинкову труну, ваш син помер, від хвороби». Зараз батьки солдата перебувають у частині. Вони впевнені: їхній син помер насильницькою смертю.

Алла БРУСИЛОВА.

За жорстоке поводження з твариною — до суду

У **Криму** вперше порушено кримінальну справу за фактом жорстокого поводження з тваринами. Як повідомили в главку МВС України в автономії, в селі Новоіванівка Нижньогірського району п'ятеро підлітків замордували сусідського собаку за кличкою Блейд. Пса жорстоко побили, а потім у ще живого відрізали голову. Знущання зняли на мобільний телефон.

Відморозки замаринували м'ясо вбитої тварини й насмажили з нього шашликів у барі. Порушено кримінальну справу, садиста, який відрізав собаці голову, притягнуто до кримінальної відповідальності.

Віктор ХОМЕНКО.

■ ФОТОФАКТ

В Ужгороді екологи підбили підсумки творчого конкурсу для дітей «Збережемо природу Закарпаття!».

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

Енергетики збільшили чистий прибуток удвічі

Луганськ. За підсумками роботи з початку року чистий прибуток енергопостачальної компанії ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» становить майже 93 мільйони гривень. Це вдвічі більше порівняно з аналогічним періодом 2006 року. Основними чинниками зростання доходів керівники підприємства називають розвиток наявної виробничої бази, зниження витрат і поліпшення корпоративного управління. У поточному році прогнозований обсяг інвестицій становить більш як 160 мільйонів гривень, інвестиційна програма 2008-го передбачає вкладення в реконструкцію і модернізацію основних фондів 252 мільйонів.

Алла АНТІПОВА.

Поляки нам уже поколядували

Житомирщина. Другий фестиваль польських колядок відбувся в Коростені з ініціативи керівників обласної та міської організацій Спілки поляків України Вікторії Щур та Ванди Лясковських. Звучали колядки польською, українською, англійською та латинською мовами у виконанні дитячого хору «Дзвоночки» з Житомира, колективу «Тенчьа» («Веселка») Товариства сліпих, камерного ансамблю імені Ігнація Фелікса Добжинського Польського дому в Житомирі, коростенського колективу «Маженє» («Мрія»). Традиція колядувати в наших західних сусідів має міцні традиції. Але в нас Різдво асоціюється з кутею, у поляків — з ламанням облатку, коли бажають один одному щастя й добра. Цим ритуалом і закінчився фестиваль.

Вл. інф.

Вибрали найкращого дідуха

В обласному науково-методичному центрі культури і туризму Прикарпаття відкрилася передріздвяна виставка дідухів.

Зустрічати Святвечір з дідухом у хаті — то давня традиція прикарпатців, кажуть учасники виставки. Присутність дідуха в домівках газдині пояснюють просто: то наш родинний оберіг. Вважається, що дідух — це місце перебування духів дідів-прадідів, опікунів чи покровителів дому, тому й ставлять його в найпочеснішe місце — на покуття чи на стіл. Леся Голубінка з села Мисливки Долинського району запевняє: що більше років дідухові, то краще. «У нас вдома є дідух, — каже майстриня, — якому вже років 40. З часом він ніби набирає сили — для щастя, радості, багатства, добробуту».

Останнім часом майстрині стали прикрашати дідухів гронами калини, квітками з різнокольорової фольги і навіть бісером. Якихось стандартів вони не мають. Можуть сягати у висоту від 40 см до півтора метра. Торік такого великого дідуха, розповідають жінки, прикарпатці подарували на Святвечір Президенту України Віктору Ющенку. Його автор — Ганна Розсипайло з села Фитьківа Надвірнянського району. Уже три роки поспіль дідухи цієї жінки стають переможцями конкурсу.

— У нашому селі за схему виготовлення дідуха беруть образ, де зображена тайна вечеря Ісуса Христа з 12 апостолами, — розповідає Марія Покришка з села Слобода Болехівська, що на Бойківщині. — Він повинен мати вгорі «голову» і по боках 12 віток. Для дідуха беруть гарний сніп жита, пшениці чи вівса. Для цього влітку треба добре пильнувати, щоб збіжжя вчасно зібрали. Бо воно має бути ні зелене, ні перестигле, щоб зерно з колосків не висипалося. Як пусте колосся — то і скрізь буде пусто.

Сніп ставлять високо на горищі, щоби птахи його не об'їли та миші не дістали. Там він і чекає свого часу. В грудні, як уже нема роботи біля хати, Марія заносить сніп додому і ділить його на 12 однакових пучків і 13-й — більший. Тоді плете з соломи «косичку», якою туго обв'язує кожен пучок. Спочатку ставить «голову», до якої тією самою «косичкою» приплітає по боках пучки. І так аж усі 12. Потім дідухові робить «ноги», щоб він міг стояти на столі чи в кутку.

— У хату дідух заносять на Святвечір і тримають аж до Стрітення, — розповідає майстриня. — Наступного дня — на Івана-розв'язителя, як у нас кажуть, дідух виносять з хати і ставлять у таке місце, де він міг би зберігатися до наступного року.

Майстрині запевняють, що від дідуха у хаті стає породинному затишно і тепло. І радять під час вибору — ялинка чи дідух — віддавати перевагу останньому. Як це робили наші предки.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Фото автора.

На знімку: цей дідух Ганни Розсипайло отримав першу премію.

Народжуватимуть у комфорті

В Острозі відкрито новий пологовий будинок, де створено всі умови, щоб жінки народжували у комфорті.

Це лише перша черга комплексу, де, крім пологового відділення, передбачено ще й гінекологічне та жіноча консультація. Голова Рівненської ОДА Віктор Матчук вручив медикам-новоселам сертифікат на отримання обладнання: апарата штучної вентиляції легень, електрокардіографа, дефібрилятора і т. ін.

Тарас МАКСИМЕНКО.

Рівненська область.

Маля пролетіло дев'ять поверхів

У Житомирі однорічну дівчинку викинули з квартири на дев'ятому поверсі. Медики реанімаційного відділення обласної дитячої лікарні констатували закриту черепно-мозкову травму, забій мозку, закриту травму грудної клітини і черевної порожнини. Причиною трагічного випадку правоохоронці називають ревнощі. Конфлікт виник між матір'ю потерпілої дитини, яка принесла внучку до бабусі, де живе й батько дівчинки, та його нинішньою співмешканкою — 33-річною непрацюючою жінкою, котра, за словами матері, й кинула дитину вниз. А в самої підозрюваної інша версія: нічого цього не було, вони разом випили «щонайменше чотири літри горілки і спокійно розійшлися».

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

На Буковині найменші борги із зарплати

Буковина єдина в Україні може ввійти у новий 2008 рік без боргів із зарплати на економічно активних підприємствах.

Про це заявив начальник Головного управління праці та соціального захисту населення Чернівецької ОДА Богдан Сеньків. За його словами, в області найнижчий в Україні рівень боргів із зарплати. Цього року вдалося зменшити загальний борг на 930 тисяч гривень. Нині заборгованість з виплати зарплати на економічно активних підприємствах, підприємствах-банкрутах та тих, які призупинили свою діяльність, становить лише 2 мільйони 761 тисячу гривень. Це 0,4 відсотка загального боргу України.

Сергій СУЛИМА.

Є трійнята і трикімнатна хата

(Початок на 1-й стор.).

А у родині Остапів народилися три дівчинки. Для батьків Ірини і Володимира ці діти — теж первістки. Проживає молоде подружжя з іще двома сім'ями — Ірининими батьками та родиною брата. Володимир тимчасово безробітний, а Ірина працює в одному з відділень Приватбанку. Отож нова трикімнатна квартира, яку придбали для них у Долині, — це подарунок, кажуть молоді, про який вони не могли навіть мріяти.

Вл. інф.

На кожну національність — по місяцю

В Одесі представлено етнонаціональний календар на 2008 рік, кожен місяць у якому присвячено одному з національних товариств міста. Шкода тільки, що видано всього тисячу примірників. Начальник управління внутрішньої політики Наталя Чайчук, присутня на заході, повідомила, що загалом у регіоні проживають представники 130 національностей.

На знімку: презентація календаря.

Фото Андрія НОВАКА (Укрінформ).

Контрабандні стегенця до споживача не потрапили

В обласному центрі працівники відділу боротьби з корупцією й організованою злочинністю УСБУ в Миколаївській області разом з підрозділом ветеринарної міліції УМВС, співробітниками служби з боротьби з контрабандою і митниками затримали контрабандний вантаж. На території оптово-продовольчих баз по вулиці Авангардній розвантажували в холодильну камеру заморожені курячі стегенця іноземного походження. Вантаж до Миколаєва доставлено з Херсона автомобілем «МАН-8150». Необхідних супровідних і ветеринарних документів на продукцію водій не надав. На бази потрапили більш як триста ящиків загальною вагою 4515 кг, попередня вартість 45150 гривень. Продукцію вилучено з обігу. Стосовно водія складено адміністративний протокол.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

■ ФОТОФАКТ

Радник-посланник посольства Російської Федерації в Україні Всеволод Лоскутов (зліва) та секретар Сергій Ігнатенко вручили ветерану-блокаднику Миколі Губині медаль «В пам'ять 300-річчя Санкт-Петербурга».

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Гуманному поводженню з засудженими треба вчитися

Так вирішили представники Харківської правозахисної групи і видали спеціально для співробітників місць позбавлення волі, так би мовити, посібник. Його офіційна назва — «Незалежний звіт та коментар до 5-ї періодичної доповіді України перед Комітетом ООН проти катувань».

— На сьогодні, — каже Євген Захаров, співголова Харківської правозахисної групи, — усі періодичні доповіді та інші подібні документи готуються державними органами без участі громадськості. Вони не публікуються і не обговорюються. На нашу думку, процес звітування держави перед контрольними інституціями ООН, Ради Європи тощо обов'язково має бути публічним.

Нагадаємо, що Україна як учасниця Конвенції ООН проти катувань зобов'язана кожні чотири роки звітувати про заходи, покликані запобіганню тортурам: зміна законодавства, гуманізація системи покарань, навчання персоналу. На жаль, незважаючи на певні позитивні зрушення, і досі, за словами пана Захарова, катують при допитах та подальшому утриманні засуджених.

Наприклад, справа Олега Яковенка. Понад три роки хлопець перебував під слідством. За цей час він схуд більш як на 20 кг. Це не могло не стурбувати його матір: «Мені так складно було вибити для нього обстеження в лікарні. Я ж бачила, що мій син просто помирає! А всі за доручення представників СІЗО писали, що все в нормі». Вже зараз відомо, що Олег хворів на туберкульоз та був ВІЛ-позитивним. І в такому стані він майже 70 разів приїздив із Сімферополя до Севастополя (там проходив суд) у складі етапу. А це майже 36 годин без їжі, з обмеженим доступом до води та туалету.

Жоден вітчизняний суд та інстанція не допомогли матері. Їй порадили звернутися до Європейського суду з прав людини. І вже чи не на третій день після направлення скарги хлопця поклали в лікарню. 2 жовтня цього року Європейський суд виніс рішення: за невиконання вимог Конвенції проти катувань стягнути компенсацію в розмірі 10 тисяч 457 євро. Утім, до цього часу Олег не дожив. За три місяці у віці 31 року хлопець помер у протитуберкульозному диспансері Севастополя.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Зубрів стріляти не можна

Господарський суд столиці заборонив селекційний відстріл зубрів. Про це днями на прес-конференції повідомив директор Київського еколого-культурного центру Володимир Борейко. За його словами, Генеральною прокуратурою було проведено перевірку дотримання Міністерством охорони навколишнього природного середовища і Державним комітетом лісового господарства вимог законів «Про Червону книгу України» і «Про мисливське господарство». В роботі міністерств були виявлені порушення. Оскільки на підставі незаконних актів видавалися спеціальні дозволи іноземним громадянам, які впродовж тривалого часу під виглядом селекційного відстрілу знищували зубрів.

У свою чергу, Екоправо-Київ і Київський еколого-культурний центр подали позов до суду. Положення про селекційний відстріл зубрів було скасовано. Таким чином, вперше в країні громадські екологічні організації отримали велику перемогу з охорони диких тварин, заборонивши комерційне полювання на них.

Нагадаємо, що чисельність зубрів скоротилася більш як втричі: з 680 голів у 1991 році до 190 голів у 2007 році. Повністю знищено популяції у Чернігівській, Рівненській, Хмельницькій та Івано-Франківській областях. У багатьох країнах цих тварин вже немає. Вони залишилися лише в Німеччині, Польщі, Білорусі. Але там за ними дуже суворо пильнують, тому їх поголів'я збільшується.

Олександр ПЕКНИЙ.

На Запоріжжі рекламний щит убив людину

У Бердянську (Запорізька область) через замикання електромережі, спричинене незаконним підключенням рекламного щита, загинула людина.

Працівниками Державної служби боротьби з економічною злочинністю викрито приватного підприємця, який, нехтуючи правилами технічної експлуатації електроустаткування, підключив до Бердянських електромереж бігборд. Проти нього порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого частиною 3 статті 365 Кримінального кодексу (перевищення влади або службових повноважень), **повідомляє прес-служба Міністерства внутрішніх справ.**

На Тернопільщині газ прийшов у 800-й населений пункт

Ним стало селище Дружба Теребовлянського району. Багатоквартирні будинки тут отримали газ ще чотири роки тому. А завершили газифікацію селища завдяки прокладанню підвідного газопроводу. За такий подарунок дякували голові облдержадміністрації Юрію Чижмарю і голові обласної ради Михайлові Миколенку, голові правління ВАТ «Тернопільгаз» Олегові Караванському. Цього року на газифікацію сіл з обласного бюджету виділено майже два мільйони гривень, з них 600 тисяч отримав Теребовлянський район. До прокладеного газопроводу невдовзі під'єднають ще дванадцять сіл. А загалом на Тернопільщині рівень газифікації найвищий в Україні: газ мають 80 відсотків сіл. Щороку «Тернопільгаз» прокладає тисячу кілометрів газопроводів.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

■ СВІТ КОРОТКО

Через пташиний грип заборонено ввозити птицю з Німеччини

Департамент ветеринарної медицини заборонив ввозити на територію України птицю з землі Бранденбург Федеративної Республіки Німеччини у зв'язку з загрозою пташиного грипу.

У прес-службі Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України зазначили, що забороняється ввезення птиці, продуктів та сировини з неї, а ввезення з цієї країни інших вантажів, підконтрольних службі державної ветеринарної медицини, має здійснюватися згідно з ветеринарними вимогами щодо імпорту в Україну об'єктів державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду.

ООН

Кому вершити долю Косово?

Представники ЄС і США в Раді Безпеки (РБ) ООН після дискусії про долю Косово за зачиненими дверима офіційно заявили, що переговори не мали успіху, й тому питання має вирішуватися під егідою ЄС і НАТО. Росія підтримала позицію Белграда, який виключає передил кордонів на порушення статуту ООН, що було сприйнято як глухий кут переговорів у форматі Ради Безпеки, де РФ має право вето.

США

Індіанці хочуть оголосити незалежність

Індіанці американського племені дакота в односторонньому порядку розірвали всі договори, укладені з урядом США. За повідомленнями, розміщеними на інтернет-сайті руху за свободу американських індіанців, договори, окремі з яких було підписано з урядом США 150 років тому, «постійно порушувалися Сполученими Штатами», отже, є не чим іншим як «порожніми словами на дешевому папері».

АВСТРАЛІЯ

Правнук Черчілля опинився за ґратами

Австралійський суд учора засудив Ніколаса Джейка Бартона, правнука легендарного британського прем'єра Уїнстона Черчілля, до трьох років позбавлення волі за співучасть у торгівлі наркотиками. В Сіднеї, у квартирі, яку Ніколас здавав, поліція знайшла майже 250 тисяч таблеток екстазі й 12 кілограмів порошку, з якого виготовляються ці таблетки, а також обладнання для виробництва наркотиків.

Правнука Черчілля затримали в червні 2006 року. В листопаді цього року Бартон, якому зараз 34 роки, визнав себе винним.

Міський голова випустив білочок

Сталося це, коли святий Миколай приносить дітям подарунки і радість. Міський голова Андрій Матковський та святий Миколай завітали до Сонячного парку. Там під вигуки малюків вони випустили на волю родину білочок. Тепер вони мешкатимуть в своєрідному збудованому «будиночку», який височіє на одній з сосен, поряд зі збудованим дитячим майданчиком, що має назву «Країна казок».

А малечі в Сонячному парку міський голова і святий Миколай вручили солодкі подарунки.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтавська область.

Фото автора.

На перейменуванні вулиць система «Рада» не спрацювала

Близько 100 осіб, переважно літніх людей, пікетували вчора будинок обласної ради, протестуючи проти ініціативи Президента про демонтаж пам'ятників і перейменування вулиць та населених пунктів, пов'язаних із діячами, причетними до організації голодомору й політичних репресій. «Це ганьба для народу і для керівників країни, що при підвищенні цін на продукти, газ і комунальні послуги наші керівники займаються перейменуванням вулиць. Вирішуйте насущніші проблеми» — так висловився шахтар-пенсіонер Петро Шалумов.

Пікетування організувала міська організація Комуністичної партії України. Одночасно сесія обласної ради розглянула і прийняла звернення до територіальних громад, депутатів місцевих рад та органів місцевої влади про неприпустимість загострення громадсько-політичної ситуації в Донецькій області. У документі, зокрема, висловлюється сподівання, що органи виконавчої влади та місцевого самоврядування стануть прикладом політичної культури й коректності, гарантом суспільної стабільності, громадянського миру і злагоди.

Показово, що під час голосування з цього питання система «Рада» дала збій: на табло висвітилися нулі. «Сталіна на вас немає», — пожартував, звертаючись до програмістів, комуніст Сергій Ільїн. Голова облради Анатолій Близнюк запропонував проголосувати підняттям рук. Більшістю голосів (112 — «за», один утримався) звернення прийнято.

Ліна КУЩ.

ДЕНЬ
П'ЯТНИЦЯ, 21 ГРУДНЯ 2007 ■ № 242 (4242)

Міністр закордонних справ Володимир ОГРИЗКО прогнозує, що всі спірні питання з Росією будуть вирішені під час засідання комісії «Ющенко—Путін». Про це він заявив після конференції «Дипломатія України: історія та сучасність» *(Укрінформ)*

■ СПОРТ

Турнірна хроніка

Баскетбол. Кубок ULEB. 7-й тур. **«Рига» (Латвія) — «Київ» (Україна). 72:81 (19:15, 19:16, 15:20, 19:30).** Найрезультативнішим у нашій команді, котра ділить перше—друге місця в групі H, став Артур Дроздов — 27 очок.

Кубок Європи-ФІБА. **«Баронс» (Латвія) — «Хімік» (Южний). 78:84 (28:18, 22:25, 17:15, 15:19).** Український колектив — одноосібний лідер у групі D.

Футбол. Кубок УЄФА. Груповий раунд. 5-й тур. 19 грудня.

Група Е. «Цюріх» (Швейцарія) — «Байєр» (Німеччина). 0:5. «Тулуза» (Франція) — «Спартак» (Росія, Москва). 2:1. «Байєр» — 9 очок, «Спартак» — 7, «Цюріх» — 6, «Спарта» (Чехія) — 4, «Тулуза» — 3.

Група F. «Брага» (Португалія) — «Црвена Звезда» (Сербія). 2:0. «Баварія» (Німеччина) — «Аріс» (Греція). 6:0. «Баварія» — 8, «Брага», «Болтон» — по 6, «Аріс» — 5, «Црвена Звезда» — 0.

Група G. «Гетефе» (Іспанія) — «Андерлехт» (Бельгія). 2:1. «Хапоель» (Ізраїль, Тель-Авів) — «Ольборг» (Данія). 1:3. «Гетафе» — 9, «Тоттенгем» (Англія) —7, «Андерлехт» — 5, «Ольборг» — 4, «Хапоель» — 3.

Група Н. «Паніоніс» (Греція) — «Бордо» (Франція). 2:3. «Галатасарай» (Туреччина) — «Аустрія» (Австрія, Відень). 0:0. «Бордо» — 12, «Гельсінберг» (Швеція) —7, «Галатасарай», «Паніоніс» — по 4, «Аустрія» — 1.

Сімнадцята команда на Євро-2008...

Комітет УЄФА у справах суддівства вибрав для роботи в Австрії та Швейцарії 12 арбітрів і 24 лінійних рефері, яким з 7 по 29 червня довірили провести 31 матч Євро-2008. До колективу бригад арбітрів, що стане сімнадцятою командою на турнірі, увійшли також вісім резервістів. Бригади арбітрів складені із представників однієї країни.

Рефері — **Конрад Плауц;** асистенти — Егон Беройтер, Маркус Майр (Австрія). **Франк де Блекере;** Петер Германс, Алекс Верстратен (Бельгія). **Говард Уебб;** Деррен Кенн, Майкл Макларкі (Англія). **Герберт Фандель;** Карстен Кадах, Фолкер Вецель (Німеччина). **Кірос Вассарос;** Димітрос Бозацидіс, Димітрос Сараїдаріс (Греція). **Роберто Розетті;** Алессандро Грізеллі, Паоло Кальканьо (Італія). **Пітер Вінк;** Адріан Інія, Ганс тен Гоове (Нідерланди). **Том Геннінг Овребо;** Гейр-Оге Голен, Ерік Рестад (Норвегія). **Любош Міхел;** Роман Слішко, Мартін Балко (Словаччина). **Мануель Енріке Махуто Гонсалес;** Гуан Карлос Юсте Гіменес, Гесус Кальво Гуадамуро (Іспанія). **Петер Фрейдфельдт;** Штефан Віттберг, Генрік Андрен (Швеція). **Массімо Бузакка;** Маттіас Арне, Стефан Кюа (Швейцарія).

Кастільо перебрався до Манчестера

Мексиканець Нері Кастильо, якого донецький «Шахтар» у липні придбав за 20 мільйонів євро, 2008 року гратиме на правах оренди за англійський «Манчестер сіті».

Рік оренди мексиканця обійдеться манкуніанцям у п'ять мільйонів євро. Відзначимо, що після закінчення оренди в британського клубу не буде права викупу футболіста. «Шахтар» не має наміру розставатися з цим гравцем, і через рік, можливо, знову поверне Кастільо.

Підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

«Особливі заслуги» за «дальнобійну» публікацію

Представники служби міжнародних автомобільних перевезень вручили нагрудний знак за особливі заслуги оглядачеві «Голосу України» Людмилі КОХАНЕЦЬ* (на знімку — крайня ліворуч) *за підтримку колективу і перевізників.

Свого часу їх робота була паралізована колишнім керівництвом Міністерства транспорту і зв'язку. По суті, тоді здійснювалася рейдерська атака на підприємство, яке з митниками і прикордонниками виконує державні функції на кордоні. Тож колектив служби та перевізники вдячні «Голосу України» за принципову позицію, що допомогла їм здобути перемогу.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

■ СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

«Швидка» додасть швидкості

Міська станція швидкої допомоги отримала в подарунок сім новеньких машин — п'ять «Соболів» і два УАЗи. Всі автомобілі оснащені необхідним обладнанням — електрокардіографами, дефібриляторами, апаратами для вентиляції легень. Вартість кожної з них — близько ста тисяч гривень. Придбано їх за рахунок міського бюджету відповідно до комплексної програми охорони здоров'я, ухваленої Миколаївською міськрадою. Як пояснив головний лікар станції Володимир Кравченко, УАЗи бригадам «швидкої» просто необхідні, оскільки допомоги потребують жителі віддалених мікрорайонів Миколаєва, куди дістатися можна тільки на машинах підвищеної прохідності.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

Після інтернату — не на вулицю

У Ніжині відкрито перший обласний соціальний гуртожиток. У події брали участь голова Чернігівської облдержадміністрації Володимир Хоменко та голова обласної ради Наталія Романова. Проживатиме тут 20 молодих людей, колишніх вихованців інтернатів. Соціальний заклад опікуватиметься ними протягом трьох років, поки вони зможуть адаптуватися до самостійного життя. На Чернігівщині планується відкрити ще кілька таких гуртожитків, оскільки нині в області налічується більш як 2 тисячі сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. Найчастіше після навчання їм нема де жити.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Наряд на кухню відміняється

Чи стала смачнішою солдатська каша після того, як харчувати військових почала підприємницька структура?

Шкода, нема вже «брусиловської» капусти...

Заступник командира полку зв'язку Вінницького гарнізону підполковник Олег Татарин зауважив, що норми харчування залишилися ті самі, що й раніше. Меню також не дуже змінилося. Зате військові тепер уже не ходять у наряди на кухню. Нема там і військових кухарів. Загалом у їдальні скоротили 15 посад тих, хто забезпечував харчування воїнів у полку. Тепер цим переймається цивільна структура. Їй передали одне зі складських приміщень. Ще в одному зберігають НЗ — запаси продовольства на випадок непередбачуваних ситуацій, коли підрозділу доведеться залишити частину й виконувати завдання за її межами.

Старожили полку зв'язку жалкують, що не стало в меню «брусиловської» капусти. Її готували у спеціальних кам'яних діжах, вимурованих у приміщенні складу. Як пояснив підполковник Татарин, це винахід інтендантів полку Брусилова, який колись дислокувався на цій території. Відтоді вони постійно служили військовим. «Смачнішої капусти, як із брусиловських кам'яних діжок, я в житті ніколи не їв, — зізнається заступник командира полку. — Не знаю, може, наші нові годувальники теж будуть використовувати їх...»

На картоплю — на всю ніч

«Старослужбовець» Сергій (навесні в солдата «дембель») пригадує наряди на кухню в «учебці» у Гайсині, що теж на Вінниччині. «Це був жах, — каже солдат. — Всю ніч чистили картоплю. По 20—30 чоловік заступали в наряд. Мішків із десять, а то й більше, як привалять — і до ранку сидиш, як стара баба, зігнутий». Зате за нарядами на кухню тут, у частині, солдат жалкує. Картоплю теж чистили, але тут набагато менше особового складу, ніж в «учебці», тому робота не була такою надокучливою.

Олена Печоріна, завідуюча виробництвом їдальні полку зв'язку, прийшла на цю посаду з вінницького ресторану «Андижан». Вона все життя працює в цій галузі. Двадцять років тому пані Олена уже «служила» в цій же військовій частині. Так само, як і керівник підприємницької структури, яка займається харчуванням особового складу полку. На думку співрозмовниці, тепер харчі кращої якості, ніж раніше, бо їх готують досвідчені фахівці. Однак меню, каже пані Олена, все-таки варто урізноманітнити. «Щоразу на вечерю подавати смажену рибу — будь-кому приїсться». На запитання, чи просять солдати молока або молочних продуктів, яких немає в раціоні, завиробництвом відповіла, що їх дають лише тим, хто лікується в санітарній частині. Не перепадає солдатам і фруктів. Про солодощі мова також не йде. Втім, на свята дещо перепадає. На День незалежності, приміром, на обідньому столі були банани.

— Що змінилося в харчуванні? — перепитав офіцер, з яким зустрівся в їдальні. — Нічого особливо. Суп, каша... Ті ж чашки: або без дужок, або щербаті...

Офіцерів і прапорщиків або контрактників підприємці також можуть харчувати, але вже за окрему плату. 29 гривень на день треба викласти за те, щоб тричі поїсти. На таке ніхто не погоджується. На обід ідуть до їдальні при військовому готелі або ж до міського кафе — воно неподалік від частини. Там за 8—9 гривень можна непогано попоїсти, каже співрозмовник. Офіцери і прапорщики, які заступають у наряд, харчуються в їдальні полку. Так само безкоштовно має право «знімати пробу» командир частини або той, кого він уповноважує на це, пояснили працівники їдальні.

— А як під час навчань, походу чи якихось бойових дій буде налагоджено харчування?

— У договорі з підприємцями передбачено, що в мирний час під час навчань вони супроводжуватимуть підрозділи і так само харчуватимуть військових, — уточнив підполковник Олег Татарин. — Залежно від місця їх проведення їжу готуватимуть або в стаціонарних умовах, а тоді підвозитимуть у район дислокації полку, або ж скористаються польовими кухнями. У разі ведення справжніх бойових дій вояків знову харчуватимуть армійські кухарі. Такі посади передбачено у штатному розписі на час переведення підрозділу на воєнний стан.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото Павла БАГМУТА (Укрінформ).

Обідня пора у військовослужбовців окремого полку Президента України, страви для яких готував цивільний персонал комерційної структури.

Солдатське меню одного дня

Сніданок: *каша пшенична, м'ясо тушковане, масло 15 грамів, хліб — 100 г чорного і 150 г білого.* **Обід:** *суп, каша гречана, котлета з соусом, вінегрет, хліб.* **Вечеря:** *картопляне пюре, риба смажена, 15 г масла, хліб, чай з булочкою. Щодня солдати отримують по 200 грамів м'яса (яловичини) і 195 грамів риби.*

Приватизація: зволікати далі — збільшувати втрати

■ ВЛАСНІСТЬ

Що швидше в Україні буде завершено приватизацію об'єктів, які перебувають у державній власності і не належать до стратегічних, то більше виграє від цього і бюджет, і економіка.

До питання про партійні принципи

Ставлення до власності завжди вважалося одним із ключових питань у розвитку суспільства. Адже досвід доводить, що ставлення до власності у цілому, і на засоби виробництва зокрема, потужний важіль еволюції. Для капіталізму, на відміну від інших формацій, характерне поступове переростання в суспільство народної демократії, що дає змогу громадянам активніше брати участь у прийнятті державних рішень і управлінні державністю. Тому не дивно, що всі політичні сили як у розвинутих країнах, так і в Україні велике значення приділяють цим питанням. Компартії є категоричними супротивниками передачі засобів виробництва до приватних рук, соціалісти — прихильники лише локальної приватизації у сфері малого і середнього бізнесу. А більшість демократичних партій — від консервативних до ліберальних — прихильники ринкової економіки і відрізняються лише підходом до її розвитку, в тому числі управлінням державністю.

Прикметно, що в Україні економічні програми трьох провідних політичних сил — Партії регіонів, БЮТ і «НУ—НС» практично однакові (хіба що у Партії регіонів немає категоричної позиції в питаннях приватизації ситуативного союзу з комуністами). Усі три політичні сили виступають за проведення приватизації, розвиток ринку землі, здійснення перетворень в економіці. А отже — з цих питань теоретично можуть домовитися між собою. Тож саме ідея завершення процесу приватизації, створення ринку землі, розвитку фондового ринку може стати фундаментом для створення в Україні нової політичної коаліції. Тим більше, що для прискорення передачі об'єктів державності в руки є ціла низка об'єктивних передумов.

До питання про ефективність управління

Як відомо, основні важелі управління державною власністю зосереджені в руках Фонду державного майна України (ФДМУ). Офіційна статистика, що відображає його діяльність у 2007 році, оптимістична. Так, за даними Держказначейства України за перший квартал до держбюджету надійшло понад 100 мільйонів гривень від оренди держмайна — 142,8% виконання планового завдання. При цьому «з метою подальшого ефективного розвитку орендних відносин ФДМ проведено організаційно-методологічні заходи».

Однак постає низка запитань. За даними ФДМ, сьогодні у власності держави перебуває майже 35 тисяч об'єктів, укладено більш як 26 тисяч договорів оренди державності, держава володіє корпоративними правами, тобто пакетами акцій, на 1100 великих АТ. Тим часом торік ці 1100 підприємств дали держбюджету у вигляді дивідендів лише 588 тисяч гривень. Якщо розділити цю суму на кількість днів у році і на кількість акціонерних товариств, то вийде близько півтори гривні на день з одного АТ. Чи можна назвати таке управління державністю ефективним?

Навіть один великий металургійний комбінат дає прибутку більше, ніж ці 1100 АТ — дивідендів.

Схожа ситуація й у сфері надання об'єктів державності в оренду суб'єктам господарювання: торік бюджетні надходження від оренди державності становили 310 мільйонів гривень. Але фактично це всього лише приблизно 33 гривні на день з одного об'єкта, або менше 1 грн. за 1 кв. м на місяць. Змінити ситуацію на краще можемо і повинні. Якщо держава не в змозі забезпечити ефективне управління належної їй власності, її необхідно передати в руки власника, котрий цим об'єктам зможе знайти гідне застосування. Адже новий власник буде поставлений перед дилемою — зробити підприємство прибутковим чи збанкрутувати. У разі банкрутства підприємство знову буде продане. Тож рано чи пізно воно все одно знайде ефективного власника. У цьому і полягає суть ринкової моделі економіки. Те саме можна сказати і про оренду держмайна: приватизувавши об'єкти, що сьогодні здаються в оренду, держава одержить дохід більший, ніж за кілька десятиліть стягування мізерної плати за користування.

До питання про стимули і мотивацію

Ще один плюс проведення широкої приватизаційної кампанії полягає у стимулюванні економіки. Активізація продажу об'єктів державності може послужити поштовхом для розвитку фондового ринку. Адже в Україні сьогодні склалася парадоксальна ситуація: за темпами зростання фондового ринку наша країна в 2007 році посідає друге місце у світі, проте основний «донор» інвестицій у західних країнах — населення — у нас у купівлі-продажі цінних паперів жодної участі фактично не бере. І це при тому, що, накопичені населенням в Україні уже порівнянні з річним державним бюджетом, а обсяг вкладів фізосіб у Ощадбанку тільки за останній рік збільшився на третину. Пояснюється це не тільки, а можливо, і не стільки законодавчою неврегульованістю, скільки непрозорістю діяльності підприємств усіх форм власності. Сьогодні дуже складно визначити, акції яких підприємств найбільше ліквідні, недостатньо інформації про їхню реальну вартість.

Водночас прецедентів поліпшення роботи підприємств унаслідок приватизації більш ніж достатньо. Щоб переконатися в цьому, досить глянути на останній оприлюднений звіт Фонду держмайна України. Підприємства, що стали краще працювати після приватизації, є у всіх куточках України. Наприклад, АТ «АТП 14 854» і «Аква-тур» у Миколаївській області, ВАТ «ТерА» у Тернопільській області. Такі само приклади можна привести по інших областях — Львівській, Полтавській, Донецькій тощо.

Крім того, є закономірність — що активніше розвивається в країні економіка, то вище податкові надходження. Приміром, у бюджетах великих економічно активних міст, таких як: Харків, Донецьк, Одеса, кілька років тому надходження від податку на доходи фізосіб становили 100 мільйонів гривень. Але в результаті того, що приватизація комунальної власності велася активно, зарплата в кілька разів зросла, і сьогодні надходження від сплати прибуткового податку вже перевищують 600 мільйонів гривень. При цьому ціни на нерухомість нижчі, ніж у містах, де приватизація проводиться повільніше (Київ, Дніпропетровськ).

Висновок напрошується сам собою — потрібно активізувати приватизацію. Не можна забувати, що від зволікання сьогодні страждає і бюджет, і самі об'єкти державності. Вони старіють, зношуються, дешевшають. При цьому орендарі державності, як правило, не мотивовані в поліпшенні модернізації орендованих об'єктів, а зацікавлені лише в двох речах — їх викупі і отриманні максимального прибутку. Тим часом приватний бізнес не стоїть на місці. Він розвивається. І витісняє з ринків збуту держпідприємства.

Особливо наочно це помітно на прикладі «Укртелекому». Кілька років тому, коли вперше йшлося про його приватизацію, на телекомунікаційному ринку в нього фактично не було конкурентів. І якби він тоді був проданий, ціна була б набагато вища, ніж сьогодні. А тепер, коли на українському ринку працюють кілька великих операторів зв'язку, вартість «Укртелекому» з кожним роком знижуватиметься.

Сергій БОГАЧОВ,
завідувач відділу Інституту економіко-правових досліджень НАН України, член громадської колегії ФДМ України, доктор економічних наук, професор.

Зі зростанням державної підтримки меншає вугілля

За чотири роки обсяг державної підтримки вугільної галузі збільшився в 1,7 разу, тоді як обсяг видобутку скоротився на 14 відсотків, а собівартість палива зросла вдвічі. Такі цифри навів голова Донецької обласної державної адміністрації Володимир Логвиненко. За його словами, за ці роки зарплата шахтарів зросла в 2,2 разу, а фонд оплати праці в коштах, отриманих від реалізації вугілля, становить 50 відсотків. «Це той поріг, при якому промислові підприємства не можуть далі працювати, — зазначив керівник області. — Потрібно приймати перш за все політичні рішення щодо реформування галузі».

На початку року обласна держадміністрація розробила свою концепцію реформування, однак Міністерство вугільної промисловості не врахувало пропозицій «з місця». «Спільної роботи, на жаль, не вийшло», — констатував В. Логвиненко. На його думку, перспектива галузі повинна оцінюватися найперше за запасами: зокрема, на території Донеччини запаси вугілля становлять 25 мільярдів тонн. В області вважають перспективною групу з 32 шахт і пропонують протягом трьох найближчих років сконцентрувати бюджетні кошти саме на цих підприємствах. Очікується, що більшість із них стануть працювати беззбитково, а 15 відсотків дотуватимуться. Водночас обсяг державної підтримки скоротиться, знизиться собівартість вугілля і зросте якість.

На думку авторів концепції, всі шахти, які видобувають енергетичне вугілля, необхідно об'єднати в паливно-енергетичний концерн. Долю шахт коксівної групи повинні визначити металурги: вугільні підприємства будуть виставлені на приватизацію. «Непотрібні» металургам шахти пропонується ліквідувати (безперспективні) або законсервувати (перспективні).

Складною проблемою залишається закриття вугільних підприємств. У стадії ліквідації перебувають 56 шахт і дві збагачувальні фабрики. Очікується, що наступного року на 16 з них виконають усе необхідне в обсязі проектів ліквідації. «Закриття вугледобувних підприємств вимагає серйозних знань, прийняття інженерно-технічних рішень», — вважає голова облдержадміністрації. Зокрема, йдеться про будівництво водовідливів на закритих шахтах: є приклади підтоплення житлових будинків у селах закритих шахт. У Горлівці після затоплення вугільних підприємств метан став виходити на поверхню: приміром, накопичуватися у підвалах приватних будинків, створюючи небезпечну ситуацію. Вирішити проблему можна лише за бюджетні кошти, відзначив керівник області. Свого часу для вилучення метану в Горлівці пробурили кілька свердловин, а також запровадили чотиризмінний моніторинг.

«Дуже складною» назвав В. Логвиненко проблему забезпечення побутовим паливом працівників діючих та закритих шахт. За Гірничим законом, це повинні робити вугільні підприємства та компанії із реструктуризації. Однак такого обсягу побутового вугілля — близько 800 тисяч тонн на рік — в області просто немає. Однак нині споживачі таким паливом забезпечені, хоча дехто отримав вугілля лише за першу половину року.

Ліна КУЦ.
Фото Володимира СЛОТИ.

Без соціальної відповідальності бізнесу стабільний розвиток держави неможливий

Щоб знайти своє місце серед європейської спільноти, нам потрібно не лише здолати бідність та повернути втрачені духовні цінності, а й навчитися жити у сучасному цивілізованому суспільстві. Оскільки це життя базується на конкурентних засадах ринкової економіки, то необхідний діалог влади, бізнесу й громадськості щодо вирішення найважливіших проблем та подолання кризових явищ. Незаперечним є і той факт, що в забезпеченні стабільного розвитку держави та громадянського суспільства нині дедалі більшого значення набуває відповідальність перед ними бізнесу.

Поняття це відносно нове. Воно почало формуватися на Заході близько двох десятків років тому. В українському суспільстві теж назріло питання про соціальний діалог і соціальну відповідальність бізнесу. Відповідно до вимог часу засоби масової інформації також мають стати повноцінним учасником діалогу ділових кіл із владою та громадськістю. Однак вони часто ігнорують, а інколи й необ'єктивно висвітлюють програми корпорацій у соціальній сфері. На думку експертів, це пов'язано з недостатньою поінформованістю журналістів та з відсутністю практики взаємодії влади й бізнесу із ЗМІ у висвітленні зазначених питань.

Про те, що треба зробити, щоб наблизитися до західного рівня соціальних стандартів, і йшлося на міжнародному семінарі-практикумі «Медіа і корпоративна соціальна відповідальність», який провели для журналістів Запорізької та Дніпропетровської областей діловий журнал «Експерт—Україна», фонд «Євразія» та Запорізька облдержадміністрація. Крім обговорення підходів до формування громадської думки, соціальної відповідальності журналістів та юридичних аспектів висвітлення даного питання, мас-медіа взяли участь у майстер-класах та в ділових іграх. Перед ними, зокрема, виступили регіональний віце-президент фонду «Євразія» Ендрю Вілсон, головний редактор журналу «Експерт—Україна» Іскандер Хасімов, перший заступник голови Запорізької облдержадміністрації Олександр Бережний, працівники Конфедерації роботодавців України та Представництва ООН в Україні Марина Мірошниченко й Олександра Афанасьєва, голова правління ВАТ «Дніпроспецсталь» Даніель Валк та депутат Запорізької міськради, директор телерадіокомпанії «Контакт» Геннадій Рекалов. Спеціально до семінару журнал «Експерт—Україна» видав брошуру «Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу. Експертна оцінка і практика в Україні».

Микола МАНЬКО.
Запорізька область.

«Земля у Львові — це щось більше, ніж ділянка для будівництва, простір для бізнесової діяльності. Іноді «ставки» вимірюються ціною життя...» (перший заступник голови Львівської облдержадміністрації *Валерій П'ЯТАК)*

Чи стануть тюрми банкрутами?

■ РЕАЛІЇ

Через заборгованість в'язниць перед Вінницьким управлінням Пенсійного фонду України виникає проблема з виплатою пенсій законослухняним громадянам

Більш як мільйон гривень заборгувало управління Держдепартаменту з виконання покарань у Вінницькій області пенсіонерам. Протягом останніх років його структури — в'язниці та виправні колонії — недоплачують від 728 тисяч гривень (2005 рік) до 1,1 мільйона гривень на цей час. Одним із заходів впливу на злісних неплатників чинне законодавство вважає визнання їх банкрутами. Застосувати таку процедуру до вінницьких в'язниць запропонував начальник управління Пенсійного фонду України у Вінницькій області Микола Черненко. Таке рішення, на його думку, пішло б на користь обом сторонам. Управлінню департаменту з виконання покарань на час оголошення банкрутства не нараховували б пеню і не вдавалися б до штрафних санкцій, зазначає пан Черненко. Так передбачено законодавством. А це немалі суми.

Головний спеціаліст обласного управління ПФУ Альбіна Залєвська підтвердила сказане такими розрахунками. Загальна сума боргу (1,1 млн. грн.), яку недоплатили пенсіонерам вінницькі в'язниці, включає в себе 160,2 тисячі гривень штрафних санкцій та 153,2 тисячі гривень пені.

— При затримці у сплаті коштів, — уточнює Альбіна Залєвська, — до боржника застосовується так звана прогресивна шкала штрафних санкцій. Через 30 днів несплати до заборгованої суми нараховується 10% фінансових санкцій, через 90 днів — 20%, а через більш як 90 днів — 50%. Крім того, за кожен день простроченого платежу нараховується пеня у розмірі 0,1% до суми недоплат.

— Якби управління Держдепартаменту з виконання покарань уклало з нами мирову угоду щодо визначення строків погашення боргів, а тоді почалася процедура банкрутства, у такому випадку на всі штрафні санкції й пеню був би накладений мораторій, — продовжує Микола Черненко. — А це значить, суттєво зменшилися б штрафні санкції. За такою схемою ми вже працювали з однією структурою. Вона взяла кредит у банку і одноразово розрахувалася з боргами. Далі робота пішла, як мовиться, з чистого аркуша.

Щоправда, уточнює співрозмовник, тут є одна дуже суттєва деталь. Якщо укладені домовленості порушуються боржником, тоді чинне законодавство передбачає продаж майна банкрута, а виручені кошти витрачаються на погашення боргів.

Сергій Ткач, начальник управління Держдепартаменту з виконання покарань у Вінницькій області, у відповідь на дану пропозицію зазначив, що державні установи не можуть визнаватися банкрутами. Проблема не в тому, що хтось не хоче платити до Пенсійного фонду, додав пан Ткач, така ситуація склалася через постійне недофінансування їхнього управління державою. Тому установи управління змушені за власні кошти забезпечувати своє існування. За словами співрозмовника, 5 мільйонів гривень, отриманих від господарської діяльності, перерахували у бюджет. Майже у кожній виправній колонії створено підприємства. Здебільшого вони здійснюють переробку деревини й виготовлення з неї виробів. Частину продукції відправляють навіть за кордон. Наприклад, підприємство Крижопільського виправного центру експортує свої вироби у Польщу. Укладено угоду ще з однією країною. Замість того, щоб підтримати таку виробничу діяльність виправних колоній, держава не вчасно й не в повному обсязі повертає суми ПДВ за експорт виробів.

Пропозиція начальника управління ПФУ у Вінницькій області про визнання банкрутами в'язниць і виправні колонії все-таки насторожила боржників:

— А де ж тоді в'язні подінуться? — так зреагували в управлінні Держдепартаменту з виконання покарань. — Все одно нам треба разом шукати вихід, — зазначає Микола Черненко. — Через більш як мільйонний борг тюрем виникає проблема виплати пенсій законослухняним громадянам.

Віктор СКРИПНИК.

Територія успіху: ціни, реалії...

■ ЖИТТЯ ВЕЛИКОГО МІСТА

Кілька років тому львів'яни були приголомшені трагедією: викладач Львівського національного університету ім. І. Франка підпалив себе й загинув. Це був протест проти цинічного наступу забудовників. Ті, не чекаючи правових рішень, вторглися в сад, який він і його родина вирощували десятиліттями. Третьою стороною були чиновники міської ради, які не зуміли владнати ситуацію. Цей випадок став гіркою наукою...

До слова, в середні віки люди, які міряли у Львові землю, загадково «зникали». Здогадуєтеся чому? За панування Австрії система земельних відносин стала цивілізованою: було визначено межі вулиць, прибудинкових територій тощо. Ще й досі в старій частині міста користуються цією системою, бо вона — оптимальна. А от за часів радянської влади почався хаос: не збігалися межі, координати, багато чого треба виправляти.

— Сьогодні Львів розв'язує дві проблеми: створення власне кадастру й проведення інвентаризації території, — розповідає заступник начальника управління природних ресурсів та регулювання земельних відносин Ігор Гуменчук. — Поетапно оформлюємо земельні ділянки, закріплені за об'єктами комунального майна, — школами, дитсадками, закладами культури. Визначаємо прибудинкові території, промислові зони, дороги і проїзди. Тоді бачимо «білі плями». Місто займає площу 15, 2 тисячі гектарів. У цих межах уже затісно. Схожий Краків теж має мільйон населення, але площу — втричі більшу. Приміські сільради для зиску без докорів сумління розпоряджаються землями на власний розсуд, користуючись міською інфраструктурою. Забудова там ведеться стихійно, кожен війт вважає, що він — чи не найвища посадова особа. Спілкуючись практично з усіма 15 головами приміських сільрад, ми шукаємо компроміс. Перший варіант: агломерат сільських рад із центром у Львові. Другий варіант: спільне використання проблемних земельних ділянок. Нині опрацьовуємо проект угоди із Зимноводівською сільрадою про спільне використання ділянки. Усі рішення узгоджуватимуться, інвестиції ділитимемо. А коли земельна ділянка вже буде освоєна й не потрібна селу, місто зможе її забрати. За рахунок втілення таких ідей територія Львова виросте до 22 тисяч гектарів.

Ось така картина — на загал. А от кожна окремо із понад ста земельних ділянок, які нині готують на торги, по по-своєму проблемна. Їх треба «чистити» — юридично, візуально. Бо надто тісно переплітаються інтереси різних юридичних і фізичних осіб та міста. Самовільні забудови зносять після рішення суду. Іноді й без такого рішення, коли відповідача немає. Так було, до прикладу, перед продажем на земельних торгах ділянки по вулиці Городоцькій. Невідомі особи за одну ніч поставили паркан із залізобетонних блоків, щоб перешкодити торгам. Не знайшовши господаря паркану, міський голова Львова, а потім і виконком ухвалюють рішення: знести паркан у присутності міліції, управління капітального будівництва. Коли ділянку продали за 17 млн. грн., з'явився власник паркану. Потім було чотири суди, які міська рада виграла. Чоловік, хоч і був порушником закону, все-таки відстоював своє право на... волюнтаризм.

Одна з резонансних земельних «епопей» пов'язана з ринком «Південний»: велика ділянка забудована самовільно, й тепер власник визнав це...

— Створено комісію, яка має визначити суму відшкодування за використання ділянки, самовільне зведення будівель, — каже Ігор Гуменчук. — Вдасник ринку іде на контакт, триває нормальна робота, пошук компромісу.

Однак свого часу неправові й неправедні дії «зацікавлених сторін», на жаль, призвели до трагедії: було вчинено замах на життя власника ринку, загинув його заступник...

Від 2003 року картина змінилася: земельні процеси увійшли в цивілізоване русло. Нині Львів за державною статистичною звітністю посідає перші-треті місця в Україні з продажу земель за останні роки. Щороку тут проводять 10-15 аукціонів з продажу земельних ділянок. Минулоріч на Міжнародному інвестиційному ярмарку, в рамках якого відбувся аукціон, продано ділянку по вулиці Лисенка ціною 674 долари США за кв. м. Цього року по вулиці Федорова, тобто в історичній частині міста, продано право оренди ділянки площею 1 тис. 700 кв. м. Ціна — 2 тис. 235 доларів США за один метр квадратний. Рекорд європейського рівня! Ділянку придбала київська структура під чотиризірковий готель. Попит породжує пропозиції й формує ціни.

— Щоб розширити географію продажу землі, ми разом із депутатськими комісіями розробили уніфікований документ, якого немає в жодному місті України, — не без гордості каже Ігор Гуменчук. — Документом передбачено: надання в оренду, продаж права оренди земельної ділянки, продаж на аукціонах, надання ділянок інвестиційним і фінансовим шляхом. Тобто ми максимально спростили процедуру. У рамках підготовки до Євро-2012 земля дорожчатиме, але не надто. Місто вже визначило земельну ділянку площею 25 гектарів під стадіон та навколишню інфраструктуру. Вже є проект розвитку цієї території. Триває підготовка дев'яти місць під готелі й шести — під паркінги. Інвестори зацікавлені, щоб кожна ділянка була максимально «чистою», ми — теж...

Давній австрійський досвід теж стане у пригоді: сучасні львів'яни за прикладом попередників прагнуть залишити гармонійний життєвий простір нащадкам.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Фото з архіву.

* ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ *

На чому тримається бюджет регіону

Трансферти, субсидії, субвенції, дотації — ці терміни стали вже майже звичними для нас: часто чуємо їх з екранів телевізорів, з вуст посадовців, депутатів. Ще раніше пересічного громадянина змусили засвоїти поняття «бюджет». Що означають ці виключно іншомовні слова? Як уторопати їх, коли тобі ними пояснюють ту чи іншу ситуацію? По допомогу наш кореспондент звернувся до головного фінансового управління області. Завдання, скажемо відверто, непросте навіть для людей із вищою освітою, не кажучи вже про «три класи й два калідори».

Пригадуєте, коли вперше почули про бюджет? Напевне, тоді, коли в країні масово не платили пенсії та зарплати, коли вийшли страйкувати вчителі, а за ними потроху потяглися представники культури й навіть медики, котрим начебто заборонено страйкувати. Був час, перекривали дороги. Певно, через те, що стояла наша інтелігенція з простягнутою рукою, з того часу й закріпилося за нею простотаки нешанобливе слово «бюджетник», що завідомо означає: працівник із жебрацькою зарплатою. Звернімося за тлумаченням до книжок. «Політичний і фінансово-економічний словник» Оксани Сліпушко пише: *бюджет (англ.) — грошове вираження збалансованого розпису доходів і видатків держави, адміністративно-територіальної одиниці (області, району, міста, села), підприємства, установи за певний період.*

— Так, принцип збалансованості бюджету означає, що об'єм передбачених бюджетом розходів має відповідати сумарному об'єму доходів, — пояснює начальник фінуправління Херсонської облдержадміністрації Сергій Нікольський **(на знімку)**. — Бюджет — це форма утворення й витрачання фонду грошових засобів, призначених для фінансового забезпечення завдань і функцій держави й місцевого самоврядування. Бюджет області покликаний забезпечити виконання делегованих державою повноважень виконавчій владі. Серед тих повноважень найперше — це освіта та охорона здоров'я.

Отже, доходна частина обласного бюджету Херсонщини на 2007 рік визначена в сумі понад 1 мільярд 213 тисяч гривень. Причому 55 відсотків у цій цифрі складають трансферти — дотації та субвенції з державного бюджету. Область є дотаційною, тобто такою, що сама себе не може забезпечити власними коштами, і дотації надходять за рахунок областей-донорів, які мають потужний промисловий потенціал. За рахунок власних коштів міг би себе забезпечити тільки обласний центр. Отож, тут маємо приклад, як «усе збирається до Києва, щоб потім розподілитися».

До всього, Херсонщину віднесуть ще й до числа депресивних областей. Виявляється, цей термін теж є офіційно прийнятим. Утім, за словами Сергія Нікольського, голова облдержадміністрації Борис Силенков не погоджується з цим, вважаючи, що показники розвитку й життя регіону не відповідають «депресивним».

На чому ж тримається бюджет регіону? Основним джерелом формування бюджету є податок з доходів фізичних осіб, відомий прибутковий податок — він становить 77, 5%. Другим важливим джерелом наповнення обласного бюджету є плата за землю — її розмір посідає 10% серед надходжень. 3% — плата за торговий патент, 4,8% — єдиний податок від приватних підприємців. До обласного бюджету зараховується й плата за ліцензії на право роздрібної торгівлі алкогольними напоями та тютюновими виробами, що становить близько 2 відсотків.

Кримчани запрягають вітер

■ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

На півострові невдовзі спорудять цілу систему сучасних вітряків, які даватимуть енергію, загальною потужністю 300 мегават. Двомегаватні турбіни розмістять на двох ділянках, де потужні вітри дмуть цілий рік: 100 турбін на Тарханкутському півострові й 50 — на Керченському.

Оскільки природний потенціал Криму велетенський, а екологія курортного краю набуває дедалі більшого значення, великий бізнес нарешті виявив прагнення вкласти сюди свої інвестиції вже нині. Втілюватимуть проекти енергопереозброєння не гаючись ще й тому, що енергодефіцитний півострів нині імпортує до 93% електроенергії через мережу застарілих ліній електропередач, а отже — з колосальними втратами.

Стартує екоенергетика

Звести мають гігантські 120-метрові вітроагрегати з довжиною одного крила 45 метрів. Фахівці вважають цей проект серйозною заявкою на становлення власних генерувальних потужностей краю й розробку інноваційних рішень для підвищення надійності електропостачання усіх споживачів: населення, промислового й туристичного сектору. «Зелена», екологічно бездоганна дармова енергія вітру також сприятиме швидкій модернізації ліній електропередач і трансформаторних підстанцій.

Реалізує цей амбітний проект заснована два роки тому в Києві компанія ТОВ «Нова-Еко», яка є його власником і втілювачем, займається проектною документацією, організацією фінансування, отримує дозволи в різних інстанціях. Влітку закінчено державну експертизу техніко-економічного обгрунтування. В проекті беруть участь солідні вітчизняні й закордонні організації. Регіональний партнер компанії — кримська Академія наук.

Попередньо експерти організували громадські слухання й діалоги між усіма, кого стосується втілення проекту. Люди, громади й сільради, де заплановано встановити вітряки, схвально ставляться до цієї справи, висловлюють слушні пропозиції щодо поліпшення, які будуть враховані. Вже закінчено й оцінку впливу проекту на довкілля, виконану згідно з міжнародною практикою і стандартами.

Висновки вчених засвідчили, що пов'язані з будівництвом і експлуатацією «вітряків, що запрягають вітер» ризики для населення й довкілля відсутні. Їх роздано в сільради районів майбутнього спорудження потужних вітроелектростанцій. Втішає, що проектанти вкупі з екологами спланували розташування вітряків нового покоління в обхід ділянок із рідкісними видами флори, а експлуатація вітроагрегатів зовсім не впливає на наземну фауну.

Важливо, що шумовий вплив нових вітряків, які зведуть подалі від населених пунктів, не перевищуватиме 42 децибелів. Це значно нижче вітчизняних стандартів шумового впливу. Порівняйте: звичний вуличний рух викликає коливання у 80-90 децибелів. До того ж, втілення в життя «зеленої» енергетики має принести неабиякий додатковий прибуток за рахунок експорту надлишкової

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО.

електроенергії, «глибинки» зможуть покращити інфраструктуру.

Сьогодні в Криму працює фактично шість вітроелектростанцій, бо чотири з наявних не діють. Стандартна потужність вітчизняних енерговітряків — 110 кіловат, запустити їх крила здатен рух вітру в п'ять метрів на секунду, а нові турбіни потребують швидкості вітру всього 2—3 м/с.

У сусідній Європі давно успішно й ефективно працюють вітроагрегати по 2 МВт, там на старті промислове виробництво електровітряків потужністю 5-6 МВт. Ми ж лише освоюємо випуск турбін потужністю 600 КВт.

Тож кримському проекту «зеленої» енергетики, оскільки він сприяє стійкому розвитку регіонів краю, виробляє відновлювану й екологічно чисту енергію, дали добро у «низах і верхах». Його вже включили у перелік пріоритетних інвестиційних проектів програми «Концепція розвитку морського берега Криму», розрахованої до 2016 року.

Бо «енергія запряженого вітру» дає змогу зменшити використання традиційних викопних і видобувних видів палива: нафти, вугілля й газу, спалювання яких дає досі майже 80% енергії в світі, хоча всім відомо: дедалі нерентабельнішого за видобутком вугілля нам вистачить максимум на 90 років, природного газу — на 70, нафти — на 60. А ще нова енергія дозволить трохи відійти від небезпечного «мирного атому», який, згідно зі схваленою нагорі енергетичною стратегією України до 2030 року, сяятиме й зігріватиме нас після запланованого будівництва понад двадцяти нових ядерних реакторів. Також удасться зменшити небезпеку стихійних і техногенних лих.

Варто відзначити й те, що згідно з підписаним рівно 10 років тому нашою країною Кіотським протоколом Україна має виконувати міжнародні домовленості щодо екологічної безпеки планети. Нова ВЕС вироблятиме чисту електрику, без викидів парникових газів, які призводять до глобального потепління на планеті. Запуск цілої системи вітроелектростанцій нового типу дасть змогу скоротити викиди парникових газів на три мільйони тонн CO_2 вже за кілька років експлуатації.

Тому із втіленням енергодайно-екологічного проекту вирішено не баритися. Вітроелектростанцію потужністю 300 МВт мають ввести у дію вже наступного року. Тоді нині занедбані й економічно кволі регіони почнуть розвиватися й ставати екологічно захищеними. Йдеться ж про спорудження однієї з найбільших у Європі за потужністю ВЕС, яка прискорить визнання України у товаристві розвинутих європейських держав, для яких вітроенергетика є вже звичним і традиційним видом видобутку енергії з джерел, які називають нетрадиційними.

...і розвиток електромереж

Звісно, акумульована енергія вітру не буде економічно ефективною без сучасних засобів її передання споживачам. Оскільки все кримське електроустаткування, включно з мережами, було введене в експлуатацію ще півстоліття тому й морально та фізично вкрай застаріло — зносилося на 70%, півострів давно і гостро відчуває дефіцит власних генерувальних потужностей, уряд автономії оголосив пріоритетними проекти, скеровані на розвиток енергетики.

Перспективу модернізацій і розширення мереж доручено ВАТ «Крименерго», яке здатне вкладати в їх оновлення щороку лише 50-60 мільйонів гривень. Інвестиції пообіцяв Європейський банк реконструкції й розвитку, який відчутно допоможе забезпечити півострів енергією. Він запланував надати в кредит 150 мільйонів євро, яких вистачить для виконання головного етапу перебудови мереж.

Погашатимуть борг перед банком усі споживачі півострова, яким запропоновано «гнучку й розумну тарифну політику». Але платитимуть кримчани не більше мешканців усіх інших регіонів України, де в цьому плані діє єдина солідарна система.

Кримські спеціалісти розробили програму докорінної модернізації електричних мереж з урахуванням особливостей кожного регіону півострова на період до 2010 року. Експертна група Євробанку вже провела спільне обстеження мереж і енергооб`єктів, які забезпечують електропостачання південнобережжя. Підготовлено й відправлено повний пакет документів у раду директорів ЄБРР. «Крименерго» вже має графік виконання запланованих етапів здійснення проекту й «кардіограму» нових можливостей енергетичної системи півострова після кардинальної реконструкції. Група наших професіоналів діє спільно з представниками ЄБРР, щоб проект виконувався чіткіше й сумлінніше.

Вартість робіт реконструкції наявних об'єктів та спорудження нових — два мільярди гривень. Отримати оновлену за останнім словом техніки енергосистему, яка без проблем задовольнить потреби краю на чверть віку вперед, можна буде через вісім років. «Підйомний» і кредит, на його погашення відведено 15 років.

Віктор ХОМЕНКО.

Не всім добре

Полтавець Володимир Тараненко здавна звик вимірювати власне благополуччя... бензином. Для нього, водія з майже 40-річним стажем, ціна на пальне завжди була показовою.

— Коли я 1968 року починав водієм у автоколоні будівельного тресту, то підрахував, що на свою зарплату можу купити більше тонни бензину. Я б міг доїхати на ньому з Полтави до Владивостока! Тепер же зі своєю пенсією мені останнім часом дедалі важче їздити на власних «Жигулях» навіть до родичів у Кобеляцький район...

Справді, цими днями, скажімо, 95-й бензин подолав у Полтаві ще один рекордно-символічний рубіж — 5 гривень за літр. А ще на початку року така ціна видавалася доволі фантастичною. Але, як каже той самий Володимир Тараненко, нема в нас таких цін, які б не ставали... реальністю!

Важко відшукати товар, який би не подорожчав. Загалом же індекс споживчих цін за січень-жовтень 2007 року становив 113,2% Так, ціни на продукти харчування зросли на 20,9 відсотка. Найбільше (на 78,3%) подорожчала олія, ледь не на третину — яйця, масло, молоко, борошно, а відтак — і макаронні вироби, хліб. Не оминуло подорожчання й м'ясо та м'ясопродукти, рибу... Тим, у кого нема власної «фазенди», неприємний сюрприз приготувала нинішня осінь — подорожчали овочі й фрукти, порівняно з минулим роком на третину зросли ціни й на картоплю.

Звісно, все це найболючіше «б'є» по пенсіонерах, статки яких ніяк не можуть угнатися за цінами. А чи наздоганяє їх зарплата? Місцеві економісти заспокоюють: мовляв, реальна заробітна плата найманих працівників — навіть з урахуванням впливу зростання споживчих цін — за січень—вересень 2007 р. проти відповідного періоду минулого року збільшилась на 11,2 відсотка й становить 1178 грн. Причому розмір середньомісячної заробітної плати у січні—вересні 2007 р. порівняно із січнем-вереснем 2006 р. збільшився у працівників підприємств і організацій усіх видів економічної діяльності.

Та, виявляється, не всім так добре. А головне — не скрізь. Диспропорції в заробітній платі на Полтавщині носять і «територіальний» характер. Так, у Комсомольську, де більшість городян трудиться на славнозвісному гірничо-збагачувальному комбінаті, рівень середньої зарплати є для області максимальним — 1602 грн. На іншому ж «полюсі» цього «табеля про ранги» Чорнухинський район, де одержують в середньому вдвічі менше — 704 грн. Отож, якщо комсомольчанин та житель Чорнух зустрінуться, скажімо, у Полтаві біля однієї продуктової точки чи шляхи їх перетнуться на одній і тій же бензозаправці, то ставлення до побачених там цін у них, як не крути, буде різним.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

* ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ * ФІНАНСИ *

— Багато в чому чинний бюджетний кодекс є ще не досконалим, але те, що він прийнятий, — значний крок у нашому поступі. Адже насамперед європейські стандарти вимагають прозорого витрачання коштів держави та громади, — зазначає Сергій Нікольський. — І якщо раніше багато що залежало від того, які стосунки в керівників області з Києвом, як хто вміє попросити, так і виділялися кошти, то тепер згідно з кодексом усі області зрівняні в грошах, бо розрахунки до всіх застосовуються однакові, згідно з кількістю населення.

Окреме слово варто сказати про субвенції. Це кошти, виділені державою на цільові потреби. Приміром, на придбання житла для військовослужбовців. І отут маємо парадоксальний приклад того, як держава начебто дає гроші, але скористатися ними — зась! Бо запровадила сама ж «тендерні» правила. Як те розуміти нефахівцям, пересічним громадянам? Простішою мовою — конкурси. Візьмемо для прикладу керівника якоїсь будівельної компанії. Хочеш освоїти державні кошти й збудувати житло безквартирним офіцерам, бери участь у конкурсі-тендері. Але таких, як ти, має бути ще принаймні двоє, інакше тендер не відбудеться. Тепер заплати 12 тисяч гривень за те, щоб тебе внесли до спеціального реєстру, і ще чималі кошти, щоб тобі дали пакет документів, які вчать людей проводити тендер, та ще багато чого заплати. Монополію на це тримають приватні утворення. Кошти державні — а заробляють приватники. При цьому почуваєшся як кіт у мішку, бо не знаєш, чи хтось іще зголосився будувати житло. Зрештою, якщо й відбувся тендер, то переможені своїх грошей назад не отримають. Тож і не йдуть потенційні учасники на тендер.

Таким чином, зазначає Сергій Нікольський, в області накопичилося на рахунках казначейства понад 40 мільйонів гривень, які неосвоєні через відсутність тендерів. Із закінченням календарного року вони «пропадають» як невикористані. — Але подітися нікуди, — зітхає начальник фінуправління, — таким є закон, і ми діємо в його рамках...

Алла БРУСИЛОВА.

П'ЯТНИЦЯ, 21 ГРУДНЯ 2007 ■ № 242 (4242)

Відкриття руху транспорту по мостовому переходу через Дніпро на Полтавщині відбудеться 26 грудня об 11-й години *(Укрінформ)*

Голова ОДА Вінниччини Олександр ДОМБРОВСЬКИЙ пропонує всім місцевим керівникам закріпити шефство над кожною багатодітною родиною

■ ТЕМА

Кордони впадуть опівночі

Опівночі на величезному європейському просторі кордони, що їх кроїли впродовж віків ціною крові й трагедій багатьох народів, в одну мить зникнуть. Не стане німецько-польського й німецько-чеського, австро-угорського й австро-словацького, словацько-угорського, словенсько-угорського, австро-чеського, італійсько-словенського та польсько-литовського кордонів, а також внутрішніх — між прибалтійськими державами.

Тож кордони між старою і новою Європою залишаться тільки на картах. Це — найграндіозніша подія за всю історію Європейського континенту: нинішнє шенгенське розширення завершує процес демонтажу залізної завіси, яка розділила Західну та Східну Європу. Такий подарунок до Різдва одержали дев'ять із десяти країн Східної і Центральної Європи, які стали членами ЄС у 2004-му. Хоч подія для їх громадян — не така вже й несподівана: впродовж останніх 15 років вони й без цього пересувалися Європою без віз, оскільки спільнота скасувала їх для них на початку 1990-го після отримання статусу асоційованого членства. А три роки тому скасували й митниці. Втім, прикордонний контроль нині знімуть лише на сухопутних кордонах, а в аеропортах він діятиме до кінця березня 2008 року.

Хоча прикордонний контроль не зникне цілком: він вибірково здійснюватиметься мобільними групами прикордонників і митників на дорогах, що ведуть у глибину ЄС від його нинішніх кордонів. І, звичайно, посилений контроль здійснюватиметься на зовнішніх кордонах країн — учасниць спільноти.

Проте не щез інший «кордон», який не має меж: комплекси «нових» європейців, котрі від вступу до ЄС не стали багатшими, чимало з них не мають змоги здійснити не лише право на свободу пересування, а й на забезпечення елементарних життєвих потреб. Тому Румунія і Болгарія, що стали членами ЄС торік, приєднаються до Шенгена 2011-го — якщо досягнуть його критеріїв.

Утім, нинішнє приєднання країн Східної Європи до Шенгена — все-таки певний аванс з боку спільноти. Адже нові члени ще не в змозі самостійно розв'язувати такі проблеми, як нелегальна міграція, контрабанда, в тому числі — «живого товару», наркотрафік з Білорусі та України. Тож без фінансової підтримки ЄС їм не обійтися.

Що українцям дасть це «безкордонне» щастя? Навіть за умови, що воно ще не наше? Передовсім те, що, незалежно від того, куди громадяни мандруватимуть, їм потрібна лише одна для усієї Європи віза — шенгенська. А завдяки угоді, укладеній Україною з ЄС про спрощення візового режиму та реадмісію, чимало категорій громадян отримуватимуть безплатні багаторазові та багаторічні візи, а решта платитиме за них не 60 євро, як досі, а 35.

Тим часом, як повідомляють ЗМІ країн — членів ЄС, «староєвропейці» не в захваті від приєднання до Шенгена східних сусідів. За прогнозами експертів-поліцейських, очікується збільшення кількості крадіжок у магазинах, квартирних пограбувань, викрадень автомобілів, напливу нелегальних мігрантів, зокрема з Росії, України та колишньої Югославії на прикордонних територіях. У зв'язку з цим вони радять місцевим мешканцям убезпечитися від неприємностей: встановити сигналізацію в оселях та авто. Кажуть, що нині це —дуже ходовий товар. Як подарунок до Різдва...

Валентина ПИСАНСЬКА.

До уваги юридичних та фізичних осіб!

Для встановлення розміру страхового тарифу на 2008 рік згідно зі статтями 2, 4 Закону України «Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» (далі - Закон 2272) **разом з розрахунковою відомістю за 2007 рік** страхувальникам необхідно подати завірені нотаріально або відповідальною особою робочого органу виконавчої дирекції Фонду оригінали або копії (за наявності оригіналу) таких документів:

1) відповідно до статті 2 Закону 2272:

— довідка про обсяг реалізованих робіт (послуг) за вказаними видами економічної діяльності, підписана керівником та скріплена печаткою (оригінал);

2) відповідно до статті 4 Закону 2272 :

бюджетні установи подають:

— статут (положення) (копія);

— довідка ДПА про неприбутковість (з вказаним кодом неприбутковості) (копія);

— виписка з реєстру розпорядників бюджетних коштів (копія);

об'єднання громадян (окрім релігійних, кооперативних організацій, об'єднань громадян, що мають основною метою одержання прибутків, комерційних фондів, органів місцевого та регіонального самоврядування);

— статут (положення) (копія);

— довідка ДПА про неприбутковість (з вказаним кодом неприбутковості) (копія);

— свідоцтво про легалізацію об'єднання громадян згідно постанови КМУ від 26.02.1993 року №140 (копія);

Для встановлення розміру страхового тарифу **відповідно до статті 5 Закону 2272** страхувальникам необхідно щоквартально одночасно із розрахунковою відомістю подавати:

— довідку про чисельність працівників і фонд оплати праці, в тому числі інвалідів, підписана керівником та скріплена печаткою (оригінал).

Адміністрація Управління ВД Фонду ССНВ у м. Києві.

20 років вона мріє про дерев'яну підлогу і газове опалення

■ ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧА

З Людмилою Зеленіною, зізнатися, ми вже були знайомі. Кілька років тому вона написала до редакції лист із проханням розібратися в конфлікті, що стався з її матір'ю, і редакція їй допомогла. Нинішню ситуацію, в якій вона опинилася, Людмила вважає критичною, тому знову розраховує на допомогу «Голосу України».

Будинок став якимось прокляттям...

Життя цієї жінки не склалося так, як вона хотіла. Росла без батька, з матір'ю і бабусею. Достатку родина не мала. Прибиральниця в сільській місцевості одержує копійки, а мати Марія Григорівна майже все життя драїла підлогу і прибирала сміття. Але, хоч як важко було, дочку вивчити зуміла. Людмила закінчила інститут і працювала бібліотекарем. Їхній маленький будиночок на вулиці Робітничій, 2 привертає увагу майже кожного, хто буває в цих краях. Мазанка, що покосилася, потопає в наспіх кинутих дровах — дерев'яних залишках старих будівель. Іншими словами, у двір стягнуто все, що може горіти. Порядку — жодного, і все вказує на те, що в родині немає чоловіка, немає хазяїна. Паркан покосився, непофарбовані вікна, будиночок наче вріс у землю... Він був побудований після війни, у 1947 році. Дід Людмили не повернувся з фронтів Великої Вітчизняної, загинув у 1942 році і похований у братській могилі під Новошахтинськом. У Міловій він залишив молоду вдову і сироту-доньку. Сподіватися їм не було на кого, тому жінка із семирічною дитиною самі почали будувати. Хатку ліпили з глини і піску, розраховуючи, що це буде тимчасове житло, на зміну якому прийде гідне. Але мрії так і не збулися. Мазанка служить уже шістдесят років. Тут виросла Марія Григорівна, народилася Людмила, померла бабка, так і не дочекавшись, коли буде ходити по теплій дерев'яній підлозі. Приміщення без фундаменту, із земляною підлогою, в якому немає і 15 кв. м, стало якимось прокляттям: воно не відпускало нікого з тих, хто в ньому жив, але й не приносило щастя.

Минали роки. У Міловому почалася газифікація, дійшла черга і до вулиці Робітничої. До всіх будинків труби проклали і газ дали, а будиночок Зеленіної обійшли. Виявилося, що технічний стан мазанки не дає змоги провести сюди блакитне паливо: дуже низька стеля, ненадійні стіни і ще безліч усяких невідповідностей правилам встановлення газових приладів.

З 1987 року Марія Григорівна почала оббивати пороги влади і просити інше житло. Дочці полеглого у війну солдата нічого не обіцяли. Її заяву поклали в папку, що містить списки загальної черги на житло, і порадили чекати кращих часів. Ці часи для Зеленіної ніяк не наставали, а мазанка вже не хотіла чекати. Під вагою старості вона осідала і валилася. Глина і пісок — матеріали ненадійні, не розраховані на десятки років. У 1991 році комісія визнала будинок аварійним, і родину поставили в іншу, пільгову, чергу під тринадцятим номером. Але настав перебудовний час і поглинув усі надії. Мати втомилася чекати і виїхала до Росії, переписавши на Людмилу весь спадок — будиночок, що покосився, і садибу.

Марія Григорівна, за словами Людмили, — жінка лагідна і тиха. Вона ніколи не могла за себе вступитися і тільки плакала, коли її кривдили. У Людмили — характер інший. Вона сама зізнається, що не пасує перед труднощами і завжди може за себе постояти. Одне слово, представники влади в Міловому знають її круту вдачу. Після того, як мати передала спадок, Людмила стала атакувати Міловську сільраду і наполягати на тому, щоб їй дали інше житло, і взагалі проаналізувала житлову проблему. Наприклад, вона передала до прокуратури 12 фактів незаконного розподілу житла. Прокуратура розбиралася по кожному випадку, дійшовши висновку, що житло в основному розподіляли відповідно до законів. Міловський район Луганщини розташований на кордоні з Російською Федерацією. Район небагатий, з великих об'єктів промисловості — один маслозавод, що й дає населенню роботу. В останні два десятиліття житло тут не будували, не будують сьогодні і не планують навіть у віддаленій перспективі. Єдиний вихід у розв'язанні житлового питання — це квартири і будинки, що не мають господаря. Але таких у Міловому — одиниці.

Як до власкора «Голосу України» у Міловому «наречені» чіплялися

Як пише у своєму листі до редакції Людмила Зеленіна, їй тричі пропонували житло але всі три приміщення були абсолютно не придатними для проживання. «У грудні 2006 року, — пише Людмила, — в тупику Вузькому, 2/2 мені запропонували кімнату. Вона була в незадовільному стані, зовсім розібраний коридор, єдині двері ледь трималися на петлях, у віконних рамах не було скла, а там, де колись була піч, — зяє діра. Електропроводку видобвано. Присутні під час огляду житла голова сільради Медведєв і секретар сільради Корнієнко, а також помічник прокурора Трифонова мене запевняли, що це найкраща кімната. У цей день я знову викликала комісію з райдержадміністрації для обстеження житла. Їхній висновок був такий: кімната на даний момент для проживання не придатна».

...Екскурсія на другий об'єкт, що пропонувався авторові листа по вулиці Червоній, 6, уже з перших хвилин обіцяла залишити «незабутні враження». Щоб добратися до об'єкта, спочатку потрібно було пролізти крізь зарості реп'яха й іншої сільської рослинної екзотики, переплигнути через гори сміття і замерзлі калюжі. Об'єкт №6, що відкрився поглядові, важко назвати приміщенням. Більше йому підходить інше визначення — сарай. Без вікон і дверей, стелі й даху, підлоги і штукатурки — він не придатний навіть для утримання худоби. Побачивши здивування журналіста, Людмила підлила олії у вогонь:

— Уявіть собі, що це приміщення мені давали під квартиру... — сказала вона і раптом почала голосно сміятися.

З'ясувалося, її насмішив стан верхнього одягу власкора. Реп'яха і будяка на нього начіплялося стільки, що дублянка стала схожою на прикрашену новорічну ялинку.

— Он скільки «наречених» на вас начіплялося, — потішалася Людмила. — Ви так і їдьте з ними до Києва, у свою редакцію, щоб довести, як над простими людьми знущаються.

«Зеленіна — це особливий випадок»

Секретар Міловської сільради Світлана Корнієнко важко зітхає, почувши прізвище Л. Зеленіної:

— Та знаємо ми її проблеми, але підходящої для неї квартири сьогодні немає. Об'єкт по вул. Червоній, 6 ми їй не пропонували для заселення. Показали, як приклад того, яке комунальне майно є в розпорядженні, щоб вона сама переконалася. Зрозуміло, воно не придатне для проживання, ми це знаємо. І рішення про виділення даного житла для Зеленіної ми не приймали. Але Людмила Олександрівна зробила свої висновки і тепер показує цей напівзруйнований будинок усім засобам масової інформації. Офіційно їй була запропонована квартира по вул. Леніна, 20 у центрі селища. Але також офіційно вона від неї відмовилася. Документ про це у нас є. Людмила Олександрівна претендувала на квартиру по вул. Транспортній, але за законом ми не могли її туди оселити. Квартира двокімнатна, а оскільки в Зеленіної немає родини і вона живе одна, то на велику житлоплощу претендувати не може. Кажуть, що сусіди по вулиці пропонували такий варіант: купити їй однокімнатну квартиру в обмін на її садибу. Але Зеленіна цей варіант спростувала, сказала що одержить квартиру від селищної ради, а садибу використовуватиме як дачу. Пропонували ми Людмилі Олександрівні і роботу. Наприклад, обліковця в комунгоспі, посаду у військово-обліковому відділі військкомату, роботу з благоустрою Мілового. Однак наші пропозиції вона не прийняла. Узагалі Зеленіна — це особливий випадок.

— Бігати по Міловому і розносити повістки? —коментує Людмила відповідь Світлани Корнієнко. — В мене вища освіта, я — працівник культури! Тому можу працювати начальником відділу культури райгосадміністрації або, на крайній випадок, просто фахівцем цього відділу. Працювати з людьми я вмію, специфіку знаю. А мені пропонують роботу нижче моїх здібностей.

Зважаючи на все, Людмила Зеленіна — це справді особливий випадок для Міловської влади. Вона не дає спокою чиновникам сьогодні і має намір так чинити й далі. «Складати зброю», схоже, не в її характері. Позиція Зеленіної — цілком логічна. Аварійний будиночок справді не придатний для подальшого проживання. Влада селища згодна з цим, але допомогти нічим не може. Радить одне: чекати. Але Людмила чекає вже двадцять років. Запас терпіння в неї закінчується.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

В останні два десятиліття житло тут не будували, не будують сьогодні і не планують навіть у віддаленій перспективі

■ НІЧ БЕЗ СВІТАНКУ

При сліпій матері та двох синочках помирає жінка

У цій хаті помирає жінка. Вона ще зовсім молода — лише 42 роки. З нею живе сліпа мама — 83-річна Явдокія та двоє хлопчиків — Богдан і Василько. Чоловік, батько молодшого сина, помер два роки тому.

Разом з сільським головою Ямниці Іваном Ковальчуком мовчки, ніби вже йдемо на похорони чи поминки, заходимо на подвір'я Дмитриків — невеличке, але охайне, прибране, по якому лиш кури місять ногами мокру землю. На вітрі тріпотять чистенькі шматини, якими газдині витирають коровам дійки. Все так, як завжди. Лише не порається біля хати, як звикло, пані Галина. Жінка непорушно лежить на широкому ліжку в дальній кімнаті, куди її привезли з лікарні помирати. Голова, що відболіє, певно, вже на тому світі, прикрита до очей рушником. З-під нього визирає маленьке, змарніле і зжовкле личко. Галина бачить нас, але не каже ні слова, лиш стомлено і важко опускає повіки. Мабуть, вона розуміє, що означає наш прихід. Та вже не має сили щось говорити чи перечити. Не вона уже газдиня у цьому домі, бо не владна навіть над своїм тілом.

У хаті скромно, без розкошів, але все необхідне є, як і в людей. Сусіди кажуть: Галина ніколи часу не дармувала та й Бог дав їй робітних дітей, які вічно, наче курята, копирсаються біля неї на городі. А тепер нема у цій хаті життя, а тільки сумне чекання.

У центрі кімнати на столі стоїть пляшка виноградного соку та напівпорожнє маленьке горнятко з соломинкою, за котру ослабле тіло ще хапається, як за життя. Крізь ту соломинку жінка час від часу смокче краплини соку. Ото й весь харч, який ще приймає виснажене тіло. Та останнім часом, тішаться сусіди, жінка почала їсти йогурти. Тих делікатесів Галя навряд чи пробувала до хвороби, то хоч зараз скуштує.

Люди здають у церкві гроші для сім'ї, перебирають, як зерна, біографію роду, дошукуючись, чи не завинив хто в якомусь коліні перед Богом, що така біда впала на цю сім'ю... Сільрада принесла тисячу гривень допомоги. Ті гроші сліпій бабусі в руки не дають. Та й дітям ще зарано їх доручати. Тож розпоряджається ними родичка Люба — жінка двоюрідного брата Галини, що живе неподалік і разом зі своєю дочкою Василиною взяла тепер головну опіку над сім'єю. Пані Люба детально доповідає сільському голові, що за людські гроші купила, куди їх потратила, щоб, не дай Боже, хтось не подумав недобре. Галині вже мало що треба — дорогі ліки не потрібні, а знеболювальні дістає безплатно, тож гроші йдуть на малих. Богдан показує нові куплені кімнатні тапочки та згадує, що здалися б ще кросівки на фізкультуру. А більше сім'я й не знає, що відповісти на запитання «що вам треба?». Бо того, що треба, за гроші не купиш.

По хаті снує, ніби боїться й на мить присісти, худенька бабуся. Вона чує про гроші, які односельці скидають їм у поміч. І хоч вони людські й ніби нема причини їх економити, та бабуся не навчена, аби перепускати гроші, хай навіть чужі, на те, без чого можна обійтися. Бо людям треба було на них заробити, дарма ж не дістаються. Тож бабуся пробує втрутитися в їх розподіл: «Є в нас своя бульба, морква, буряки, ложка молока, — каже вона. — Може, на ремонт хати ті гроші складати?» — нерішуче питає. Ніби й незручно про те розмірковувати, коли в хаті таке нещастя, але бабуся таки каже: «Ми бідні, але шпаровиті, дбалі. Ніколи ні в кого нічого не просили. Збиралися ремонт зробити в хаті. А тепер це велике горе перебило».

Люди в хаті якось пропускають ті слова повз вуха, наче й не чують. Бо ж хворій на допомогу здають гроші, а не на ремонт. А мудра бабуся думає, як буде з дітьми жити далі. Бо хто їм потім хату відремонтує? Хто на те заробить, як Галі не буде? Та й вона не сьогодні-завтра перед Богом стане. А дітям ще жити і жити. Тож думає не про нинішній день, а як би онукам менше клопоту залишити.

«Бабуся хоч і не бачить, але все відчуває», — пояснює мені 15-річний Богдан. Та бабусина думка уже перестрибує на біду. Явдокія і вірить, і не вірить, що в голові її єдиної дитини звила собі кубло хвороба, яку навіть вголос страшно назвати. З надією каже, що, може, голову доньки десь провіяло та й попустить. А то враз ніби прокидається та шепоче: «Що ми будемо робити, як вона помре?».

Для бабусі це питання не риторичне. Вона сліпа, а діти неповнолітні. Яка то доля їх чекає? Дідорня та інтернати? А вони ж так нащробилися на те газдівство! «Робила-м так, що солений піт випікав мої сліпі очі», — говорить жінка. Та й усе село знає, яка то працьовита родина. Тільки біда, що з тієї чорненної важкої праці у нашій державі не наживались великих статків. Лиш так, аби не жебракувати. Та ще хвороби.

Баба Явдокія показує свою запалілу руку — призвідницю, як їй здається, всіх їхніх нещасть. Кілька тижнів тому вона різала січку корові — і на тобі! Лезо січкарні зачепило кисть руки. Явдокія пробувала сама її залікувати, якісь мазі прикладала, та рука від того ще більше спухла і розчервонілася. А в селі людина без рук — ще гірше, ніж без очей. Бо поратися по хазяйству, знає з власного досвіду Явдокія, можна і з зав'язаними очима, а як без рук? Мало того, що долоня спухла, то ще й розболілася так, що мусила старенька йти до лікарні й «колисати» її там два тижні, як малу дитину. «Мама дуже розпереживалася, що з бабусею така біда, та й сама звалилася в ліжко», — ставить свій діагноз Богдан. Сусіди, налякані тим, що вічно робітна Галя лежить, як поліно, і ні на що не реагує, дали знати в лікарню. Жінку завезли в психоневрологічний диспансер, але вона виявилася не їхньою пацієнткою. А томограф показав, що допомогти їй тепер може один Бог.

Колись Галина працювала на радіозаводі в Івано-Франківську. А коли він розпався, стояла спочатку на біржі, а потім жила з дітьми з власної праці на городі й біля корови та маминої пенсії. Бабуся отримує більше 600 гривень як інвалід першої групи, щось на дітей від держави перепадало, то так і трималися. Тепер держава зекономить. Лікарняні Галині оплачувати не треба, бо на роботі не була оформлена, а інвалідність виробляти — лише час гаяти. Бо смерть може швидше встигнути, ніж чиновники необхідні папери зберуть. Та й хто буде тим займатись, як жінка не сьогодні — завтра Богу душу віддасть?

Галина піднімає тонку, як сухе стебло, руку, якусь мить дивиться на неї і безсило опускає на ковдру. Друга рука і нога уже не рухаються. За маминими кволими рухами спостерігає Богдан. Хлопець навчається в училищі на столяра. Як тільки він з'явився в кімнаті, мама тепло водить за ним услід очима: прийшов її головний доглядальник, бо хлопчисько дозирає її вночі. «Мама спить сама, бо її дуже все болить. А я зсуваю крісла докупи і сплю на них, аби чути, як вона попросить пити чи ще щось, — просто розповідає підліток. — Бабуся з малим Васильком сплять у кухні».

Удень сім'ї, як може, підсобляють родина і сусіди. Хто їсти теплого принесе, хто поможе перевернути Галину та перебрати в чисте. Ось і зараз до хати набилося чимало людей. «Усі бігаємо, помагаємо, а що з того?» — сплакує пані Люба.

Богдан чує ті схлипування, але кріпиться. Почувши, як бабуся зажурилася, що з ними далі буде, твердо каже, та ще й рукою стукнув, ніби припечатав: «Я з цієї хати нікуди не піду».

Богдан розказує мені, що все вміє робити, ніби наперед доводить комусь, що впорається з бідою, лише б нікуди з хати їх не забирали. «Я і їсти вмію готувати, та й бабуся може кашу всліпу зварити», — запевняє він. Та й хіба йому звикати? З бідою швидко стаєш дорослим. От досі, хвалиться, завжди мама корову доїла, він геть того не вмів. А відколи вона захворіла, а бабуся не може, корову двічі на день видоює сам. «Встаю о 5 годині ранку. Будить мене мобільник. Поки бабуся гріє воду, аби помити корові дійки, швиденько одягаюся», — по порядку розповідає підліток.

Корова Богданка слухається. Одразу признала за господаря. Не менш трьох літрів молока дає і не брикається. Також Богдан годує її і вичищає з-під неї гній, як то завше робила мама. Потім випиває горня підсолодженого цукром молока і під сварку бабусі, яка боїться, аби від цукру він не нажив собі діабету, переодягається «зі старого одягу в новий», бо їде на навчання в училище. Має проїзний квиток за сім гривень, то дістатися ПТУ в другий кінець Івано-Франківська нема проблем. В училищі не харчується. Кривиться, що та їда йому не смакує, то й шкода за неї 40 грн. на місяць віддавати. Хлопчик за ті гроші харчується сам. Обідній ліміт — 2 грн. За них купує булку та чай у кафетерії, що навпроти. Отримує в училищі 106 грн. стипендії, тож може собі таку розкіш дозволити.

До хати зі школи приходить меншенький — Василько. Йому 10 років. Акуратно знімає біля порога заляпані болотом чобітки та в одних шкарпетках біжить по голій долівці до мами. Але довго не засиджується. Дивись — уже кудись з книжками під пахвою йде з хати. «Ти куди?» — суворо зупиняє старший брат. «До Василини уроки робити», — зводить на нього безневинні великі оченята Василько. Видно, що брата він слухається більше, ніж бабусі. А Богдан гордо каже вслід: «Василь — сильний математик. — Й об'єктивно визнає: — Краще вчиться від мене». «Уже знає, ким хоче стати?» —питаю. «Трактористом», — сміється Богдан. А й справді, про що ще сільська дитина та ще й «сильний математик» може мріяти, як не про трактор? Бо Василько хоч і малий, та скидки не має. Добре знає, як болить спина, вічно зігброблена над землею. А на тракторі — то запросто. Не те, що з сапкою.

Погладила б Богдана по голові, що так швидко стає господарем, та боюся, що від тої ласки вся його мужність розсиплеться, як пісок. Хлопчик каже, що знає, яка хвороба в його мами, а ось Василько — ні. Нащо малому знати? Хіба люди десь ненароком прохопляться.

Час прощатися, бо в господарстві через відвідувачів зупинилася робота, а корова в стайні того не розуміє. Хочу записати номер старенького мобільника, який хлопець крутить у руках. Богдан заводить мене у кімнату до мами і раптом вирішує зробити подарунок — пропонує новий стартовий пакет, який невідомо, як йому дістався. «Беріть, вам пригодиться», — великодушно пропонує хлопчисько. Від такої щедрості у мене бракне повітря...

— Ти дуже любиш маму? — ставлю безглузде запитання.

Малий боїться говорити, аби сльози не хлинули горлом, тільки ствердно киває головою. «Молишся за неї?» — питаю хлопчика, бо не знаю, хто ще, крім Нього, може тут допомогти. «Молюся», — тихо каже він. «І що просиш у Бога?» — «Аби мама виздоровіла», — опускає він голову.

Підходжу до мами, яка те чує і в надії зводить очі на образи, з яких святі спостерігають за її муками. Про що можуть бути її молитви?

«Аби поміч мої діти мали», — ледь шепче вона губами, бо добре знає, чого її дітям скоро буде найбільш треба.

...Надходить ніч. В одному кутку кімнати не засне мама, в іншому — малий Богдан. І кожен з них буде молитися один за одного.

Хто, крім Бога, вчує ті молитви?..

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.

P.S. ***Коли верстався номер, стало відомо, що Галина Дмитрик померла.***

Фото автора.

Біда одна на всіх. Син і мама.

■ ЗЕМЕЛЬНИЙ ЛІКНЕП

Чому іноді розмір земельної ділянки, вказаний у державному акті на право власності на землю, менший за розмір земельного паю, зазначеного у земельному сертифікаті?

Розмір земельної ділянки в натурі зазвичай відрізняється від розміру земельного паю, вказаного в земельному сертифікаті. Цей розмір може бути більший або менший. Такі розбіжності виникають тому, що відповідно до закону під час виділення земельного паю в натурі враховують якість отриманої землі. Якщо якість її краща за середню по господарству, то розмір ділянки буде менший за той, що вказаний у земельному сертифікаті. Коли ж якість грунтів одержаної земельної ділянки гірша за середню по господарству, то розмір її буде більший за зазначений у земельному сертифікаті.

Хто сплачує земельний податок?

В Україні використання землі платне. Податок за неї сплачують власники земельних ділянок і земельних паїв, а також землекористувачі. Підставою для нарахування податку за земельну ділянку є дані державного земельного кадастру. А податок на земельну частку (пай) визначають виходячи з її розмірів, зазначених у земельних сертифікатах. При цьому величина земельного податку не залежить від результатів господарської діяльності на землі.

Орендарі не платять земельний податок. Вони вносять орендну плату, суму якої сторони встановлюють у договорі оренди.

Як установити, чи набув громадянин раніше право на земельну частку (пай)?

Про наявність у особи земельної частки (паю) можна дізнатися виключно в сільській раді, райдержадміністрації. Також відповідно до записів у трудовій книжці можна встановити, чи був громадянин працівником сільськогосподарського підприємства, що давало б йому право на набуття земельної частки (паю).

Валерій ГОРДЕЙЧУК,
заступник начальника Головного управління земельних ресурсів у Київській області.

Галина піднімає тонку, як сухе стебло, руку, якусь мить дивиться на неї і безсило опускає на ковдру

■ ІСТОРІЯ ОДНОГО ДНЯ

Чим більше пізнаю людей…

На одному з київських мостів знову була пробка. Щоб не спізнитися на роботу, я вийшла раніше. Автобус уже під'їхав до зупинки, і мені довелося до нього підбігти. Поки бігла, зламала каблук. Подивилася — якщо на нього не наступати, до вечора протримається. В автобусі звільнилося місце і я, задоволена, що не піддаватиму потерпілий черевик випробуванню, присіла. Коли підійшов кондуктор, я простягнула 20 гривень на талончик.

— Я тільки-но вийшла на зміну, відкіля в мене здача знайдеться! — лемент жінки-кондуктора був такий несподіваним, що я аж підстрибнула. — Шукай дрібні, — продовжувала вона.

— З дрібних маю тільки 20 копійок та ще закомпостований талон.

Та жінка не вгамовувалася: «Ну от, їдеш без талона, та ще й сидиш. Постояла б у куточку. А ще краще — пройшлася б пішки, погода гарна».

Звичайно, погода гарна. Але тільки не тоді, коли в тебе зламаний каблук, до метро тупати пішки 30 хвилин і взагалі ти їдеш на роботу, а не прогулюєш уроки у школі. Нарешті кондуктор узяла з мене обіцянку, що наступного разу я куплю в неї два талончики, і на цьому відстала. А мені стало так неприємно: я ж не намагалася проїхати зайцем! І чи моя провина, що в неї не було здачі?..

Після роботи близько десятої вечора вийшла прогулятися набережною собаку. Раптом почула крик: «Дівчино, дивіться, куди йдете! Тут стаф гуляє!». Стаф — то бійцівська порода собаки. Він гуляє без повідка і намордника, а я зі своєю декоративною собачкою на повідку маю дивитися, де саме гуляє стаф. Я, звичайно, заперечила хазяїну, що це він повинен дивитися і взагалі — тримати на повідку свого звіра. Та у відповідь почула лише незадоволене бурчання.

Повертаючись з прогулянки, я побачила у під'їзді майстра, що встановлює в нашому будинку домофон. Поцікавилася, коли він установить його в нашій квартирі. На що майстер відповів: «Завтра — останній день. Я працюю з 15.00 до 19.00, тож будьте в цей час удома». Але стривайте, я ніяк не можу бути завтра вдома! По-перше, я працюю і о 7-й вечора тільки повертаюся. По-друге, у мене вже заплановані невідкладні справи, які треба владнати саме завтра! По-третє, чому майстер диктує мені умови? Він уже обіцяв прийти в суботу, півбудинку чекали на нього, а він не прийшов. І навіть нікого не повідомив. А тепер надолужує свій прогул і завтра — останній день.

— А якщо я прийду в 19.30? — вирішила я залагодити питання.

— То залишитеся без трубки домофона, — не змигнувши оком, заявив майстер.

На тому й розійшлися. Саме під'їхав ліфт. З нього вийшов чоловік, а дівчина, либонь, щось забувши вдома, вирішила піднятися знову. Ми з цуциком зайшли, і дівчина натиснула кнопку. Їдемо довше, ніж завжди. Я розумію, що дівчина не запитала, який мені потрібний поверх, а відразу натиснула «свою» кнопку. Запитую:

— Дівчино, а який ви натиснули поверх?

— Ой, — писнула вона, — а вам який треба?

— Ну, мабуть-таки, нижчий. Адже ви мешкаєте на останньому, тож логічно, що нижче за вас теж хтось живе.

— То що, у вас рук немає натиснути кнопку? — металевий тоном обурилася панянка і вийшла з ліфту.

... До глибокої ночі я сиділа і аналізувала минулий день.

Я опинилася в епіцентрі якогось негативного вибуху, сплеску емоцій оточення. Але найбільше мене вразило те, наскільки ми стали злими. Нам простіше вилаяти когось, аніж перепросити. Навіть у ситуації, коли ми не праві, все одно нападаємо перші, щоб не напали на нас. Наступить хтось вам на ногу в метро, приміром, і замість такого простого «Даруйте!» почуєте: «Порозставляла тут свої ноги, начебто сама в метро їде». Знайоме? І тому подібне — щодня. Ми перестали поважати одне одного, ми ненавидимо всіх і намагаємося нагрубити кожному, хто до нас звернеться. Але не розуміємо найстрашнішого: опускаючись до такого низького рівня спілкування, ми втрачаємо своє людське обличчя. Мав таки рацію великий Бернард Шоу: «Чим більше пізнаю людей, тим більше подобаються собаки!».

Ірина ВОЛОШКА.

Коментує психолог Тетяна ГУРЛЄВА:

— Інтелігентна людина навряд чи за будь-яких обставин опуститься на рівень грубіяна, хама. Це стан душі, позиція стосовно інших людей, це — рівень внутрішнього розвитку. Кажуть, немає злих людей, а є люди нещасливі. Вони думають, начебто увесь світ, але тільки не вони самі, винний у їхніх негараздах. Які в нас сьогодні цінності особливо популярні? Утилітарного характеру, а, отже, цінуються не люди, а місце серед них, стан, статус. Героїня замітки, Ірина, того злощасного дня спілкувалася з людьми, яким, скажімо так, не дуже-то й солодко живеться. Брутальність, безтактність буває захисною, щоб не страждати, не бачити свого становища настільки гнітючим. У наш час чимало протиріч, стресів. Але існує й елементарна заздрість. Той, хто продає квитки, може заздрити тому, хто їде на кращу роботу, хто молодий і здоровий. Агресія, як безпорадність, шукає, і, як правило, знаходить того, хто не відповість брутальністю на брутальність, не дасть здачі. І тендітна дівчина з невеличким собачкою не становить загрози. Над нею можна і поглумитися, чого не дозволиш собі стосовно кремезного молодичка з важким поглядом на темній вулиці або в ліфті сам на сам.

Зверніть увагу, як часто делікатна, стримана людина сприймається безвольною. І грубий, а по суті слабодухий, прагнучи самоствердитися за рахунок тиску на того, хто, до речі, міг би, але не хоче відповісти тим самим. Адже міцний тілом може бути слабким духом, а людина тендітної статури і здоров'я може виявитися по-справжньому сильною, здатною знаходити і реалізовувати високі життєві ідеали, розпізняти й активно відстоювати добро. По-доброму, адже, як радить Завіт: «Не будь переможений злом, але перемагай зло добром». Ніхто не застрахований від подібних ситуацій. Але все-таки, виходячи з дому, пам'ятайте, що всі ми різні й по-різному поводимося в життєвих ситуаціях. Будьте пильні, будьте мудрі й, не відповідаючи злом на зло, зумійте і зберегти себе, і допомогти, можливо, комусь стати сильнішим і добрішим.

На роботу до Білла Гейтса

Є певні стереотипи щодо українця за кордоном. Одразу постає образ будівельника, вантажника, прибиральника тощо. Але чомусь мало хто пригадує, що за кордоном працюють багато українських інтелектуалів.

Буковинець Андрій Ключевський — один із них. Кілька років тому він закінчив Чернівецький національний університет і працює в знаменитій корпорації Білла Гейтса «Microsoft» у США. В його житті є творча праця, нормальні статки і великі перспективи.

Університет був заснований індійським ченцем

— Як чернівчани просто з лави місцевого університету потрапляють до Америки, на роботу до відомої корпорації?

— Моя історія відмінна, певно, від якихось інших подібних історій. Я не йшов через програми американських фондів. В Інтернеті тоді була відома організація з тестів для програмістів. Я склав кілька. І один із американських університетів, який моніторив тести, зацікавився моїми результатами. Вони мені написали: «Нам сподобалися результати ваших тестів. Чи не хотіли б ви отримати у нас ступінь магістра?»

Чому погодився? Скажу чесно, я з юності мріяв працювати в «Microsoft», починаючи з ліцею. Коли побачив програмне забезпечення першого «Windows 3.1» чи «3.0» (в той час це було новинкою), операційну систему, яка вирізнялася з-поміж усіх інших. Її естетика, краса, якщо хочете, зробила мене прихильником «Microsoft». Але з України в ті часи потрапити в цю компанію все-таки було дуже важко. Найкраще було переїхати до Америки і, отримавши диплом магістра, вже звідти спробувати влаштуватися в «Microsoft». Я так і зробив. І все вийшло.

— Ваші враження від навчання в Америці одразу після навчання в Чернівцях?

— Я потрапив в особливий американський університет в штаті Айова. Він був заснований індійським ченцем, що досить незвично для української свідомості. Там були ранкові та вечірні медитації. Їжа — вегетаріанська. Викладання надзвичайно якісне. Мене вразила практичність навчання. Усі заняття з практичним нахилом. Теорія є, але вона дуже міцно пов'язана з конкретними потребами. В Україні, на жаль, цього не відчував. І це не завадило б впровадити. Нас в Америці стимулювали реальними завданнями. Мене це захоплювало. Американці знайшли вдале поєднання теорії та практики. І потім, коли я почав працювати, намагався дотримуватися цього принципу. В Україні між викладачем та студентом є певна відстань. А в США нормально сказати викладачеві «Привіт, Джон, привіт, Ральф». Це навіть заохочується. Але я, чесно кажучи, так і не звик до цього. І знайшов для себе чемнішу форму: «Пане професоре». Моїм улюбленим викладачем став професор Ральф Банкер. Він не тільки викладач, а й чудовий програміст із тридцятип'ятирічним досвідом роботи.

— І так одразу після отримання ступеня магістра вас взяли до «Microsoft»?

— Була передісторія. Ще коли навчався в Чернівцях, ми склали програму для військової кафедри. І тоді користувалися технологіями «Microsoft», отримали чудові результати, але при тому я помітив похибки у їхніх технологіях. Тоді й виникли ідеї, як їх виправити. Написав листа до компанії, і вони відповіли. Почали надсилати мені спеціальну літературу для того, щоб я навчався. Ще бувши студентом, я вже отримав запрошення на конференцію «Microsoft» до Данії, в Копенгаген. Там, до речі, один із лекторів питав, хто працював з певною новою технологією. Виявилося, що лише троє людей: з Німеччини, Франції та я — з України. Лектор був страшенно здивований, що я — з України. Тобто у нас вже були контакти.

У робочий час шеф запрошує до ресторану

— Коли приїхали в Америку, що вас вразило? В Україні все-таки — пострадянське суспільство, а американське — зі сталими демократичними традиціями…

— Насправді — це інше, інформаційне, суспільство. Мене вразили можливості Інтернету. Ви можете купити побутові речі, квитки до театру, заробляти гроші, все що завгодно — через Інтернет. Зараз для мене — це звичка, тоді було дивно. Жив у гуртожитку, і в кожній кімнаті був високошвидкісний Інтернет. Для тебе відкрита будь-яка інформація, будь-які фонди бібліотек. Щодо життєвих спостережень. Не думаю, що є якась різниця в моралі українця та американця. Але є речі досить дивні, які не сприйняли б у нашому суспільстві. Зокрема, такий надмірний фемінізм. Мене попереджали, що знак ввічливості до жінки може бути сприйнятий як зазіхання. І в такому разі треба вибачитися і повідомити, що ви із суспільства, де така поведінка є нормальною.

Що мене дивує і приваблює в американцях: вони вміють відпочивати. Відпочинок — дуже важлива річ. Кожна корпорація має свої напрацювання в цьому плані: подорожі, екскурсії. Наприклад, в нашій компанії є години так званого «морального відпочинку», це коли нас шеф відділення запрошує у робочий час на обід до ресторану. До того ж цей обід оплачує корпорація. Ми можемо, якщо хочемо, якусь кількість годин на тиждень працювати вдома. Тобто на роботу в цей день виходити необов'язково. Я не зловживаю цими привілеями, певно, тому, що мені подобається працювати серед людей.

— Чи не відчувається якась ваша відокремленість від американського суспільства? Чи не ставляться до вас, як до чужинця?

— Ставлення до емігрантів загалом позитивне. Якщо, наприклад, мерія вирішує якесь питання, і у вас є нерухомість у місті, вас запрошують на збори. Тобто вашу точку зору поважають. Загалом, це країна, в якій нема чужих. Держава хоче, щоб люди швидше інтегрувалися. Хоча бувають нюанси. Але мені приємно тут жити. Щодо друзів: у мене їх більше серед азіатів: китайців та японців. Хоч як це дивно, вони ближчі до українського світогляду.

Подобається, що в японській мові не такий регламентований порядок слів

— Які плани на майбутнє? Чи можливе повернення в Україну? Наприклад, як представник «Microsoft» або в якийсь інший спосіб?

— Важко сказати. Ось такий приклад. Я розробив програму, яку назвав «Драйвер інстоллер Наталія». Це новинка, на яку подано патент. Вважаю, що ця програма є українською. Тому що я зробив її, можна сказати, власноруч. На мій погляд, вона є одним із мостів між Україною та Азією, тому що найбільший попит на неї в азійських країнах. І люди, які користуються цією програмою, можливо, трохи по-іншому оцінять Україну. Можливо, постане запитання: чому Наталія? Тому що це людина, яку я люблю. І вона — також українка.

Програма створена для встановлення апаратного забезпечення комп'ютера. І може це зробити для комп'ютера, що віддалений хоча б і за тисячі кілометрів. Вона встановлює на нього драйвера. І друге: працює в різних операційних системах. Аналогів поки що немає. Були розробки від «Dell», але я робив ставку на універсальність, а вони — на прив'язку до їхніх комп'ютерів. І в результаті — люди хочуть чогось універсального, щоб всюди працювало однаково й безпроблемно. Так вийшло, що я отримав маленьку перемогу.

Моя думка, що Україна має стати лідером країн третього світу і одним із полюсів багатополярного світу. Якщо багато таких людей, як я, допомагатимуть Україні, ми змінимо її на краще. Тобто у мене нема претензій до уряду: зробіть щось, щоб я повернувся. Скоріше — мені хочеться щось зробити для нашої країни. І тоді повернення стає можливим. Ми самі можемо створити для цього ґрунт. Мені здається, що Україна приречена на успіх.

Я розмовляв з людьми, які пов'язані з бізнесом в Японії чи Китаї, і вони зацікавлені в тому, щоб інвестувати в Україну. Їх приваблює наша країна. Хоча б у плані виробництва комп'ютерів, програмного забезпечення, робототехніки, космічній галузі, сільському господарстві. Україні треба переглянути ставлення до себе, і у неї є всі шанси.

— Що може дозволити собі фахівець «Microsoft» у США?

— Наприклад, подорожувати в будь-яку частину земної кулі. Хоча, чесно кажучи, я був лише в Туреччині та Канаді, яка зовсім близько від штату Вашингтон, де зараз мешкаю. Потім досить легко сплатити кредит за житло. В принципі, ви можете отримати те житло, яке вам до вподоби, у межах розумного, звісно. Головне, є можливість ніколи не замислюватися над звичайними речами і, до певної міри, навіть над незвичайними.

Сергій СУЛИМА.

Чернівці.

Агресія, як безпорадність, шукає, і, як правило, знаходить того, хто не відповість брутальністю на брутальність, не дасть здачі

Школярі вірять, що інфікуватися можна через укус комара

■ ТРИВОЖНИЙ ДЗВІНОК

Масштаби епідемії ВІЛ-інфекції та СНІДу в Україні катастрофічно зростають. Високі показники захворюваності виявлені в Миколаївській, Донецькій, Дніпропетровській, Одеській областях, Севастополі. За офіційними даними, кількість людей, які живуть із ВІЛ, в Україні на 1 січня 2007 року становила 71958 осіб. Цей показник поширення інфекції є найвищим в Європі, а основна причина його зростання — непоінформованість населення про можливі шляхи інфікування.

Проблема того, яку частку відповідальності за невігластво підлітків у питаннях ВІЛ/СНІДу має брати на себе школа, а яку — батьки, залишається дискусійною. Зокрема, багато педагогів воліють відповідні теми у курсі біології або охорони життя давати на самостійне опрацювання, а більшість батьків свідомо уникають розмов із дітьми про ін'єкційні наркотики та незахищений секс. У результаті, інформацію учні отримують із сумнівних джерел.

Як стверджує лікар-інфекціоніст, психолог, радник із питань освіти та навчання благодійного фонду «Міжнародний альянс з ВІЛ/СНІД в Україні» Олена Пурік, для того, щоб зупинити епідемію, треба передовсім викоренити хибні уявлення про неї. «Знаєте, діти чомусь думають, що комахи можуть переносити інфекцію. На жаль, цей міф народжується у дитячих головах через те, що він ще не зовсім викоренений у головах вчителів і батьків».

Враховуючи цю ситуацію, спільними зусиллями Міністерства освіти і науки та згаданого фонду за підтримки Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією в Києві проведено Всеукраїнську конференцію.

Як розповіла Олена Пурік, це вже третій форум педагогічних працівників, які працюють у сфері превентивної освіти.

— Завдяки системі маємо можливість у цикл підвищення кваліфікації інкорпорувати свій цикл щодо запобігання СНІДу, вживання наркотиків тощо, — зазначила радник. — Треба достукатися до серця дитини і спочатку, бодай, зацікавити її. Із школярами працюють інтерактивно, тобто вони не вчать з ранку до ночі матеріал, а проживають його разом із вчителем, який виступає не ментором, а старшим товаришем. Однак дитину можна навчити, та вдома вона стикається з абсолютно протилежними точками зору. Тому ми прагнемо залучати у свої програми батьків.

Олена Петрікєєва, представник Інформаційного центру моніторингу і оцінки превентивної освіти дітей та молоді МОНУ: «Учні і випускники шкіл часто поповнюють групи ризику, серед яких поширюється інфекція ВІЛ і СНІД. Проведені нами моніторинги свідчать: нехай невеликий, але маємо приріст дітей, які розуміють, наскільки СНІД небезпечна хвороба».

Щоб впроваджувати превентивні «антиснідівські» програми, передусім треба мати відповідних спеціалістів. Сьогодні їхню підготовку здійснює Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти.

Найскладніше завдання — зацікавити вчителів. Якщо це вдасться зробити, що вельми нелегко, оскільки частина педагогів переконана, що розповідати про СНІД не їхні обов'язки — співпраця буде продуктивнішою.

Найближчим часом профілактика ВІЛ/СНІД охопить усі навчальні заклади. У багатьох європейських країнах саме превентивні освітні програми допомогли спинити динаміку ВІЛ-епідемії, адже поінформований — означає застережений.

Аліна АКУЛЕНКО.

Київ.

Шляхом прабабусі

— Добридень, Юліє Михайлівно! — оточують діти барвистим віночком свою вчительку і, немов ластів'ята, щебечуть навперебій.

— Це мій двадцятий рік у Чигиринській спеціалізованій школі № 2, — зауважила Юлія Бершацька **(на знімку)** після спілкування зі школярами. — Про педагогіку мріяла з дитинства, закінчила філологічний факультет Черкаського педінституту. Батьки розповідали, що моя прабабуся Ганна Климівна вчителювала неподалік у селі Іванівці. Кажуть, дуже любили її не тільки учні, а й їхні батьки.

Юлію Михайлівну, вчителя вищої категорії, голову методоб'єднання, також шанують у колективі та місті. За високий професіоналізм і чуйність. Вона очолює шкільну профспілкову організацію, є членом райкому профспілки працівників освіти.

Натомість Бершацька пишається своїми учнями, серед яких чимало колег. А ще тим, що є хрещеною матір'ю для двадцяти чигиринців — малих і дорослих.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото автора.

Забудьмо слово «примусити»...

■ РОБОТА НАД ПОМИЛКАМИ

Якщо ми будуємо демократичну школу, нам слід забути слово «примусити». Та, як показує практика, дуже важко відмовитись від форм прямого чи непрямого примусу. «Не вмієш — научимо, не хочеш — примусимо!» — такий суто тоталітарний підхід, мабуть, у нас у крові.

До чого дійшов прогрес у сфері використання сучасних ІКТ заради інформування батьків про «успішність та поведінку учнів» читаю у замітці Віктора Скрипника «Батьків про успішність учнів повідомляють мобільним телефоном» («Голос України» за 30.11.2007). Виявляється, у продвинутій вінницькій «школі радості» замість паперових (певне, дбають про збереження лісів або начитались моїх статей про безпаперові технології управління) запровадили «електронні щоденники». Тепер батьки мають щастя (або нещастя) читати на своїх мобільних телефонах повідомлення про успішність та поведінку їх чад двічі на тиждень. Розсилають ці SMS оператори однієї з фірм. Гадаю, вистачає педагогічного такту так сформулювати повідомлення, щоб не спровокувати фізичні покарання дітей руками розлючених батьків. Утім, є певні сумніви у тому, що після десятої малорадісної SMS батьківський пасок (не електронний, а цілком реальний) не погуляє по спинах неслухів. Упевнений, така новація не пробудить у них ніжних почуттів до навіть дуже престижної школи-ліцею.

Як вплине систематичне застосування фізичного примусу, здійснюваного руками затероризованих SMS-ками батьків на стан успішності, спрогнозувати не можу. Не сумніваюсь в одному: не можна досягати навіть позитивного результату в показниках академічної успішності учнів будь-якою ціною. Вона може виявитись занадто високо! Такий SMS-засів «розумного, доброго, вічного» неминуче вилізе боком...

Віктор ГРОМОВИЙ, заслужений учитель України.

Кіровоград.

■ МЕДПУНКТ

Про пташиний грип — від учителя

У школах Миколаївської області, як і в сімох інших регіонах країни, де є небезпека поширення пташиного грипу, реалізовано інформаційно-освітній проект з профілактики захворювання.

Про це розповідає обласний координатор проекту, заступник директора Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти **Галина Півень**:

— Агентами освітньої профілактики стали вчителі, шкільні психологи, самі учні та їхні батьки.

Ми, вважаю, досягли своєї мети — діти стали компетентними, і розмови про пташиний грип у них більше не спричиняють панічного страху.

Інститут післядипломної педагогічної освіти організував семінари, на яких підготував 603 тренери регіонального рівня з числа вчителів і психологів. Вони одержали потрібну інформацію, а також були навчені, як організувати заняття, як вести діалоги, «круглі столи» тощо.

Після завершення акції більш як дві тисячі учнів показали блискучі знання і стали, по суті, тренерами.

Програмою проекту враховувалися територіальні особливості. Якщо для міських дітей важливішою є інформація про гігієну і контакти з дикими птахами (канарки і папужки в клітці грип не переносять!), то сільські діти мають знати правила техніки безпеки під час відгодівлі і догляду за птахами.

Олександра МЕНТЕЛЬ.

Миколаїв.

Поради від «Голосу України»

■ *Дітям варто роз'яснювати, що віруси пташиного грипу, як правило, не інфікують людей. Однак відомі випадки їх захворювання і навіть загибелі.*

■ *Зберігайте продукти тільки в закритому посуді, обов'язково мийте шкарлупу яєць мильним розчином.*

■ *Вірус пташиного грипу гине за високих температур, а також під впливом сонячних променів. А ось при мінусових температурах він чудово зберігається.*

■ *Вірус може транспортуватися в замороженому м'ясі і залишатися активним у трупах мертвих птахів навесні. Тому не варто купувати птахопродукти, які не пройшли санітарний контроль.*

■ *Дітям не слід гратися з птахами та їхніми пташенятами (тим паче торкатися до хворих чи мертвих).*

■ ШИРШЕ КОЛО

З мішечками на голові пишуть і читають

У Луцьку найзіркіші та найстрункіші учні вчаться в гімназії № 4

(Початок на 1-й стор.).

— Вісім років тому ми провели поглиблений медичний огляд дітей і побачили, що серед дітей немає практично здорових, — пригадує Олександр Андрійович. — Найбільше нарікань було на поганий зір, викривлення хребта, яке потім переростало в сколіоз. Дієвий спосіб запобігання цим захворюванням підказала доктор педагогічних наук, завідувачка кафедри Національного педагогічного університету імені Драгоманова Олександра Дубогай. Саме від неї ми почули про соляні мішечки. Аби він не впав з голови, дитина рівно тримає тулуб, не схиляє низько голову. Як результат, зміцнюються м'язи, що утримують хребет, не псується зір.

Через три роки під час чергового медогляду лікарі виявили, що в жодної дитини не погіршився зір, а постава в більшості стала кращою. Із 1300 учнів вона порушена лише в 21.

Із заступником директора з навчально-виховної роботи Оксаною Горошко заходимо до 1 «г» класу. Діти читають. На головах мішечки з сіллю. Побачивши, що діти стомилися, вчителька Леся Возняк пропонує виконати кілька простих фізичних вправ для очей, вух, рук, носа... Це так звані «фізкультурні хвилинки».

Подібне ми побачили і в 1 «б» класі. Щоб дітям було цікаво, вчителька Олена Мудрик доручає проводити мінізарядку одній з учениць.

— У чому секрет цієї технології? — перепитує Оксана Горошко. — З цупкої тканини шиється мішечок розміром 15 на 15 сантиметрів. Відповідно до ваги дитини насипається від 250 до 400 грамів йодованої солі. Мішечок на голові не постійно, а коли дитина пише або читає. Працюємо в тісному контакті з батьками. Під час виконання домашніх завдань діти теж використовують мішечки. До речі, в експерименті задіяні лише діти початкових класів. У впровадженні цієї та інших технологій наша гімназія співпрацює зі школами Донецька, Севастополя, Рівного, Новограда-Волинського. Така просвітницька діяльність є однією зі складових роботи «Школи сприяння здоров'ю».

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Якщо з комп'ютером на «ти»

Названо переможців четвертого всеукраїнського конкурсу «Вчитель-новатор», організованого компанією «Майкрософт Україна» в рамках програми «Партнерство в навчанні» спільно з Академією педагогічних наук України та за сприяння Міністерства освіти і науки.

Участь у змаганнях взяли вчителі загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів, науковці, викладачі та студенти вузів, а також викладачі інститутів післядипломної освіти.

Учасники конкурсу подали розробки уроків, конспекти лекцій, підручники, навчальні та навчально-методичні посібники, що описують або використовують програмні продукти Майкрософт тощо.

Цього року подано 291 заявку, що майже втричі більше, ніж торік. Загалом визначено 10 переможців у трьох номінаціях: учителі ЗОШ і ПТНЗ, викладачі ВНЗ і науковці та студенти вузів. Головний приз (ноутбук, мультимедійний проектор та можливість презентувати свій проект на міжнародному форумі «Вчитель-новатор 2008» отримав учитель англійської мови спеціалізованої школи №10 з міста Суми Віктор Черненко.

Служили в ядерному пеклі, але пільг не маємо

Ми з товаришем отримали запрошення від «Укртелекому». У ньому йшлося про те, щоб ми прийшли в абонентський відділ з документами, які підтверджують статус інваліда війни, для оформлення безплатного користування домашнім телефоном. Ми написали заяву про використання грошей, які нам буде повернуто, з 1 січня 2007 р. на інший вид послуг «Укртелекому». Та наша радість з приводу турботи держави про інвалідів війни виявилася передчасною. За два тижні нам пояснили, що ці пільги — тільки для інвалідів війни з Японією і Великої Вітчизняної.

Але ж ми, учасники випробувань ядерної зброї на секретних полігонах: Семипалатинськ, Тоцьк, Нова Земля, Капустин Яр (1949—1963 рр.), одержали посвідчення, де написано: «мають ті само пільги, що й ветерани війни — інваліди війни». Але на Батьківщині про нас забули і виключають скрізь і звідусіль: службу зарахували день за два, обділили з пільгами і пенсією. Але ж нас не так уже й багато: в Україні залишилося кілька тисяч, а в Одеській області десь із 30 чоловік...

Наум ТУРЯНСЬКИЙ,
Володимир ЯБЛОНСЬКИХ,
інваліди війни II групи, чорнобильці I категорії.

Одеса.

■ РЕЗОНАНС

Повертати чи не повертати…

Прочитавши два листи Йосипа Ножака зі Львівщини, надруковані в газеті «Голос України» 29 листопада та 1 грудня про повернення заощаджень та перерахування пенсій за «його методикою», подумав, яка я щаслива людина, що у 1992 році не повівся на обіцянки першого Президента України. А він тоді розповідав, що люди не втратять свої кошти, якщо довірять їх Державному ощадбанку. Я не повірив Кравчуку і вчинив навпаки — зняв свої майже 900 тисяч рублів, які заробив важкою працею на своєму городі, у парниках та теплиці. Бо за своє життя я вже знав ціну таким обіцянкам, коли у людей забирали останнє, а їхня подальша доля нікого вже більше не цікавила і не хвилювала.

Що ж я зробив зі своїми коштами? Я їх лишень обміняв на долари США 1:1. Хоча 1 липня 1992 року офіційний курс 1 долара США і дорівнював 56 копійкам, я не жалкую, бо одразу вніс їх у хороший банк, який мені до цього часу щорічно виплачує гарні відсотки. У 2000 році поміняв долари на гривні у співвідношенні 1:5,43.

Коли всі громадяни вкладали свої кошти в Ощадбанк, під договірні зобов'язання і гарантії держави, я брав ті кошти як довгострокові кредити, за які приватизував майже за безцінь два заводи і декілька виробничих та торгівельних об'єктів, які тепер, як і заощадження, приносять мені мільйонні прибутки. Взяті кредити, я повернув дуже легко, бо вони знецінились до вартості коробки сірників.

Тому повертати людям їх заощадження, за рахунок яких збагатилися такі, як я, безумовно, треба. Вважаю, що ніщо так не ображає, не принижує людину і не викликає такої гіркої образи, як несправедливість. Адже ще А. Сталь казав: «Величність і святість держави полягає, перш за все, в неухильному дотриманні справедливості». Навіть розуміючи, що мої кошти можуть знецінитися на 1—2%, я, тим не менше, вважаю, що повертати заощадження потрібно тільки з урахуванням їх початкової вартості, індексу інфляції і доходності.

Микола ЩАСЛИВИЙ.

Водяне
Кам'янсько-Дніпровського району
Запорізької області.

Кицькин дім — це на Березняках

■ А ВИ ТАК ЗМОГЛИ Б?

З настанням холодів безпритульних тварин частіше можна побачити поблизу житла, біля людей. Нещодавно на автобусній зупинці помітила симпатичного сірого дворняжку. Він, мабуть, голодний, допитливо дивився в очі кожному, мовляв, дай чогось поїсти. Підійшов і до мене. Шкода, їстівного тоді не було. «Вибач, — сказала йому, — ну нема в мене нічого». І він, підігнувши хвоста, зашкутильгав убік, немов усе зрозумів і не хотів, щоб я почувалася ніяково. Треба було бачити ці очі! Відтоді намагаюся носити в сумці щось їстівне. Знаю, так чинять і деякі мої колеги.

А от у пенсіонерок Галини Іванівни Українського та Раїси Данилівни Надежкіної день починається з годування тварин — не тільки своїх, а й тих, що живуть на вулиці. Вранці вони готують сніданок для всіх котів, яким не пощастило мати хазяїна, вулиць Бучми, Серафимовича, Тичини, Березняківської, що на столичному масиві Березняки. Галина Іванівна у великій каструлі варить їм гречану кашу на рибному бульйоні, підмішує туди варену рибу. Бачили б ви, як на її ласкаве «киць-киць» миттю збігається все котяче товариство — від маленьких кошенят до великих поважних котів. «Дивіться, як підросли наші кошенята», — радіє Галина Іванівна, дивлячись на своїх «вихованців», що за півроку невпізнанно од'їлися на смачних домашніх харчах і тепер зовсім не схожі на нічийних. Рудий — як колобок, а Пушинка — наче зійшла з рекламного ролика «Віскаса». «Віддати б їх у добрі руки. Я узяла б, але в мене вже є котик, з двома важко буде, не потягну», — зітхає вона.

Галина Іванівна — симпатична жінка з посмішкою, що випромінює доброту, знає всі «кицькині адреси» і щодня вранці й увечері(!), попри свої скромні можливості (500 грн. пенсії) і не завжди міцне здоров'я, обходить своїх хвостатих пухнастиків із великими пакетами котячих ласощів. Вона навіть посварилася з місцевим слюсарем, котрий намагався «закрити» один з «котячих притулків» у підвалі («Там знову хтось малят підкинув, годуємо і їх тепер»). Її доброта так поділяла на березняківських бабусь, що вони теж підключилися до цієї доброї справи і почали приносити хто що може — смачні кісточки, сухий корм, навіть сметану. А пенсіонерка Віра Олексіївна Крупко підгодовує підкинутих до її під'їзду кошенят молоком, стежить, щоб у них була чиста вода в мисках. «Адже їм пити хочеться, от і голуби теж шукають воду, а її немає ніде», — турбується вона.

«Але одна справа — гарні, здорові тварини, а їх же багато і старих, хворих. Як пройдеш повз таких? І я беру їх додому, везу до «ветеринарки» (аж на Троєщину, там дешевші послуги), купую необхідні ліки, допомагаю одужати. Доводиться чимало поморочитися з ними, адже вони не розуміють, що їм потрібно лікуватися. Якщо треба стерилізувати кішку — сплачую і за це», — розповідає Раїса Данилівна Надежкіна. Вона мріє про те, «щоб у Києві відкрили, нарешті, окремий притулок для бездомних котів і був спеціальний рахунок у банку з цією метою». Рано-ранісінько Раїса Данилівна телефонує своїм приятелькам-ентузіасткам і діловито, як справжній координатор «котячої програми», повідомляє, кому куди йти, де бачила тварин, які потребують допомоги: «Щоб не ходити по тих самих дворах, а кожен охопив «свою точку», тоді ніхто з кошенят не залишиться голодним».

Справді, світ таки врятує краса... Краса людської душі. Адже не випадково у наших героїнь такі символічні прізвища.

Любов СТАНАЧИЧ.

Київ.

На знімку: Галина Іванівна Українська зі своїми підопічними.

Фото Ольги СТАНАЧИЧ.

То що ж ми будуємо?

Кожна людина, перш ніж щось побудувати, ставить перед собою мету — що, як, із чого вона будуватиме.

А яка мета в нас, громадян України? Що ми будуємо?

У Конституції записано, що Україна — демократична держава, республіка. Але яка — народна, соціалістична чи буржуазна? Чомусь наші «слуги народу» у своїх виступах не уточнюють конкретно, яку демократію й республіку вони мають на увазі. Швидше за все, вони розуміють, що народ ще не готовий до таких швидкоплинних перебудов суспільства. Та й соромно, напевно, їм за те, що ще недавно пропагували комуністичні ідеї, а тепер навпаки.

Так це чи ні, але, на мій погляд, зараз ми будуємо капіталізм. От тільки чи усвідомлює наш народ повною мірою, яка велика різниця між соціалізмом і капіталізмом? Чи розуміє, що капіталізм будується на зовсім інших принципах, ніж соціалізм? Чи готовий до нового життя, до нових труднощів? Навряд.

Люди ніяк не можуть погодитися з існуванням безробіття, платної медицини й платної освіти, з величезною різницею в зарплатах і пенсіях, із принципом «у кого влада, гроші — той і має рацію»...

Можливо, люди не розуміють, що держава, продавши більшість своїх прибуткових підприємств, землю, збіднює свою скарбницю, стає жебраком і потрапляє в залежність від олігархів. Така держава не здатна виконати перед народом свої зобов'язання, записані в Конституції. Вона не здатна надати численні пільги й грошові компенсації, які здебільшого залишаються тільки на папері.

Згодом, можливо, жити стане легше. Це якщо наші люди звикнуть до вбогості й несправедливості.

Володимир СТРУЧКОВ.

Чернігів.

■ ВИ НАМ ПИСАЛИ

Вода вже є!

Шановна редакціє газети Верховної Ради «Голос України»! Протягом семи років я звертався в різні інстанції. І привід для моїх звернень дуже серйозний: у моїй квартирі немає холодної води! Коли приходить комісія з перевірки, вода з'являється, але як тільки вони йдуть, подача води припиняється. Поясніть мені, врешті-решт, що відбувається і чи довго продовжуватиметься це знущання.

Павло ГРИГОРЕНКО.

Макіївка
Донецької області.

Цей лист нашого читача ми надіслали до облдержадміністрації. Незабаром з виконавчого комітету Макіївської міської ради Донецької області за підписом міського голови Олександра Миколайовича МАЛЬЦЕВА надійшла відповідь. У ній зазначається наступне: «Під час обстеження квартири пана Григоренка виявлено, що після ліквідації водогінного прориву поблизу будинку, в якому мешкає заявник, водопостачання у квартирі нормалізувалося». Тепер вода має бути. Проте дивно: якщо проблема досить легко вирішилася, навіщо потрібно було сім років змушувати мешканця благати про те, на що ми всі маємо право?..

■ ТВОРЧІСТЬ ЧИТАЧІВ

Моя газета

Дорога редакціє «Голосу України»! Спасибі вам і вашим співробітникам за газету. Дуже вдячний за те, що ви пишете правду! І прийміть від мене невеликий подарунок — вірш улюбленій газеті.

Когда я зол (а зол теперь всегда я), чтоб эту злость житейскую унять,
Я не таблетки с бромом принимаю — и жить могу, и мыслю могу понять.
И если, накричавшись до упаду, Верховна Рада что-то сочинит,
То «Голос Украины» расставит все, как надо. И нам, непосвященным, объяснит.

В сегодняшнем непостоянном мире, благодаря газете «Голос Украины»,
Я знаю, сколько платят за квартиру и сколько масла съем я по утру.
Мой «Голос Украины», заботясь о народе, нам сообщит задолго до беды
Про катаклизмы на водопроводе и сколько дней мы будем без воды.

И если я случайно заболею, я обойдусь без умных докторов.
«Голосом Украины» обмотаю шею,
«Голосом Украины» грудь свою согрею
И буду весел, молод и здоров!

Іван СОБКО,
інвалід I групи, учасник Великої Вітчизняної війни, ветеран праці.

Херсон.

Від редакції. Нам стало відомо, що в день трьох сімок, 07.07.2007 року, у нашого читача був ювілей. Із чим ми вас, Іване Олексійовичу, і вітаємо! Бажаємо довгих років життя й сподіваємося, що на свій 100-літній ювілей ви нас обов'язково порадуєте черговим листом у редакцію!

Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА

Господарським судом Львівської області (79014, вул. Личаківська, 128, м. Львів) ухвалою від 27.08.2007 р. порушив провадження у справі №29/114 про банкрутство ДП «Зміна», юридична (поштова) адреса: 79495, вул. Галицька, 67, м. Львів-Винники, ЄДРПОУ 25544818, р/р 26002013532 у першій філії ЛФ «Кредит банк Україна», МФО 325365.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Липського Сергія Івановича, ліцензія серії АВ №307486 від 17.05.2007 р., який проживає: 79000, вул. Київська, 38/2, м. Львів.

Претензії кредиторів та заяви осіб, які виявлять бажання взяти участь у санації, приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) від 27 листопада 2007 р. у справі №8/296 Приватне Підприємство «Приватспецсервіс», 79056, м. Львів, вул. Гайдучка, 1, п/р №2600839234 в СКБ «Дністер», МФО 325569, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Яремчук Олесю Орестівну, ліцензія АВ №347175 від 05.09.2007 р. Адреса для кореспонденції: 79008, м. Львів, вул. Винниченка, 12, тел.: 8-097-976-87-32.

Ухвалою Господарського суду Харківської обл. (61022 м. Харків, пл. Свободи, 5) від 10.10.2007 р. відповідно ст. 6, 11, 13 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» порушено провадження по справі № Б-31/172-07 про банкрутство акціонерного товариства закритого типу «Укрмет» (ЄДРПОУ 19473468, 61052 м. Харків, вул. Каштанова, 29, р/р 260030236138, 260050436138 у ВАТ «Інпромбанк», м. Харкова, МФО 351878).

Ліквідатором боржника — акціонерного товариства закритого типу «Укрмет» (код 19473468) призначено ініціюючого кредитора — Державну податкову інспекцію в Комінтернівському районі м. Харкова (м. Харків, вул. Чорноморська, 3).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від опублікування оголошення.

Українська аграрна біржа повідомляє, що дев'яносто третій спеціалізований аукціон з продажу скрапленого газу для потреб населення відбудеться

25 грудня 2007 року о 12-00 годині за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 1.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБСЯГИ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ, ЩО БУДУТЬ ВИСТАВЛЕНІ НА СПЕЦІАЛІЗОВАНОМУ АУКЦІОНІ № 93 З ПРОДАЖУ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ ДЛЯ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ 25.12.2007 р.

№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тонну газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Пропозиція ДК «Укргазвидобування» (обсяги січня 2008 року)							
Виробництво Шебелинського ВПГКН філії УПГГ, ***бутан технічний***							
1	21	15	315	2 505,00	52 605,00	789 075,00	автотранспортом
Виробництво Яблунівського ВПГ філії Управління з переробки газу та газового конденсату							
2	35	38	1 330	2 505,00	87 675,00	3 331 650,00	залізницею
Виробництво ТЦСК Базилівщина філії Управління з переробки газу та газового конденсату							
3	35	38	1 330	2 505,00	87 675,00	3 331 650,00	залізницею
Виробництво Тимофіївської УПВВ філії ГПУ "Полтавагазвидобування"							
4	21	55	1 155	2 505,00	52 605,00	2 893 275,00	автотранспортом
Виробництво Юліївського ГКР ГПУ "Харківгазвидобування"							
5	25	24	600	2 505,00	62 625,00	1 503 000,00	залізницею
Всього:			**4 730**			**11 848 650,00**	
Умови поставки: 1) Постачання скрапленого газу на січень 2008 року здійснюється на умовах франко-завод.2) Оплату автотранспорту і рухомого складу Покупець проводить самостійно.							
Пропозиція ВАТ «Укрнафта» (обсяги січня 2008 року)							
Гнідинцівський ГПЗ							
6	25	91	2 275	2 505,00	62 625,00	5 698 875,00	залізницею
7	21	51	1 071	2 505,00	52 605,00	2 682 855,00	автотранспортом
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу на умовах самовивозу покупцем придбаних обсягів,залізничним або автомобільним транспортом, оплату за перевезення скрапленого газу залізничним транспортом здійснює Покупець по окремому договору з транспортною організацією. 2) Продавець проводить відвантаження оплачених обсягів скрапленого газу у автомобільний транспорт Покупця.							
Качанівський ГПЗ (Качанівське в-во)							
8	21	37	777	2 505,00	52 605,00	1 946 385,00	автотранспортом
Качанівський ГПЗ (Глинсько-Розбишивське в-во), ***(СПБТ)***							
9	21	17	357	2 505,00	52 605,00	894 285,00	автотранспортом
Умови поставки: 1) Продавець проводить відвантаження оплачених обсягів скрапленого газу у автомобільний транспорт Покупця.							
Долинський ГПЗ (Бориславське в-во)							
10	7	8	56	2 505,00	17 535,00	140 280,00	автотранспортом
Долинський ГПЗ (Долинське в-во)							
11	21	15	315	2 505,00	52 605,00	789 075,00	автотранспортом
Всього:			**4 851**			**12 151 755,00**	
Умови поставки: 1) Продавець проводить відвантаження оплачених обсягів скрапленого газу у автомобільний транспорт Покупця.							

Зміни до пропозицій на продаж оприлюднюються шляхом розміщення на WEB-сторінці УАБ за адресою:**http://www.uame.com.ua/energo**.

Заявки на купівлю за встановленою формою приймаються з 9-00 до 18-00 години до**24 грудня 2007 р**. включно.

УВАГА!

1. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року №1736, учасник-покупець додатково до заявки на купівлю повинен надати до 15-00 години 24 грудня 2007 року на Українську аграрну біржу довідку про обсяги та напрями реалізації скрапленого газу, придбаного на попередньому спеціалізованому аукціоні, за формою, що затверджена рішенням Аукціонного комітету від 17 листопада 2005 року (форму довідки можна отримати на WEB-сторінці УАБ за адресою: http://www.uame.com.ua/energo або по факсу).

2. Сплата учасниками аукціонів попередніх внесків здійснюється на спеціалізований рахунок УАБ № 2600500019536 в ВАТ КБ "Хрещатик", м. Київ, МФО 300670, код за ЄДРПОУ 23389377.

Українська аграрна біржа, тел. (044) 289-50-48, 289-54-87, 284-38-60

http://www.uame.com.ua, E-mail: exch@uame.com.ua

Господарським судом Львівської області (79014, вул. Личаківська, 128, м. Львів) постановою від 20.11.2007 р. у справі №4/195 визнано банкрутом КМП «Глорія», юридична (поштова) адреса: 80100, вул. В. Стуса, 21а/21, м. Червоноград Львівської області, ЄДРПОУ 19172531, р/р 26007301400335 в ЧФ Відділенні «Промінвестбанку», МФО 325376.

Відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бучинську Людмилу Володимирівну, ліцензія серії АВ №307478 від 15.05.2007 р., яка проживає: 79020, вул. Варшавська, 94, м. Львів.

Печатки, штампи, свідоцтво про державну реєстрацію, статутні документи підприємства вважати недійсними.

Постановою господарського суду Харківської області від 30.07.2007 р. по справі №Б-50/158-07 товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія «СІНЕРГОС», м. Харків, вул. Тобольська, 52, кв. 80, код ЄДРПОУ 32135440, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором боржника призначено Паршакова Є. О. - для листів: 61072, м. Харків, вул. Тобольська, 52, кв. 80.

Заяви з кредиторськими вимогами приймаються протягом 30-ти днів з дня опублікування оголошення.

Оголошення про визнання недійсними загублених: печатки підприємства; Статуту підприємства; свідоцтва про державну реєстрацію ТОВ «Київвисотбуд»; довідки з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ); свідоцтва про реєстрацію у Фонді соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України; свідоцтва про реєстрацію у Фонді соціального страхування з тимчасової втрати працездатності; довідки про взяття на облік платника податку - форма 4-ОПП; свідоцтва платника податку на додану вартість; свідоцтва про реєстрацію в управлінні ПФУ; свідоцтва про реєстрацію в центрі зайнятості, опубліковане в газеті «Голос України» м. Київ від 14 грудня 2007 р., вважати недійсним.

Товариство з обмеженою відповідальністю «РАДІОСЕРВІС» (код ЄДРПОУ 30455721, юридична адреса: 08300, Київська обл., м. Бориспіль, вул. Шевченка, 125, повідомляє про свою ліквідацію (Рішення (Протокол №6) Загальних зборів товариства з обмеженою відповідальністю «РАДІОСЕРВІС» від 26 листопада 2007 року).

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 03022, м. Київ, вул. Васильківська, 28.

Дочірнє підприємство «Торгівельно-виробниче підприємство «Світязь» (код ЄДРПОУ 32156241, юридична адреса: 08300, Київська обл., м. Бориспіль, вул. Завокзальна, 7) повідомляє про свою ліквідацію (рішення власника: Протокол №113 Загальних зборів - учасників товариства з обмеженої відповідальністю «СІСТЕМ МЕНЕНДЖМЕНТ СОЛЮШНС» (код ЄДРПОУ 31985837 від 29 листопада 2007 року).

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 03022, м. Київ, вул. Васильківська, 28.

Дочірнє підприємство «Дж. Ес. Бласт Консалтінг» (код ЄДРПОУ 32348693, юридична адреса: 08300, м. Бориспіль, вул. Завокзальна, 7) повідомляє про свою ліквідацію (рішення власника: Протокол №113 Загальних зборів учасників товариства з обмеженої відповідальністю «СІСТЕМ МЕНЕНДЖМЕНТ СОЛЮШНС» (код ЄДРПОУ 31985837) від 29 листопада 2007 року).

Претензії приймаються протягом двох місяців з дня опублікування оголошення за адресою: 03022, м. Київ, вул. Васильківська, 28.

Постановою господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) від 29 листопада 2007 року в справі №5/593-07 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо Товариства з обмеженою відповідальністю «Дана» (код за ЄДРПОУ 32090577), 23400, вул. Леніна, 35/1, смт. Мурувані-Курилівці Муровонокуриловецького району Вінницької області, р/р 26007000326001 в філії ВДАТ «Індекс-Банк», МФО 302537.

Ліквідатором банкрута призначено Барську міжрайонну державну податкову інспекцію, 23000, м. Бар Вінницької області, вул. К. Маркса, 5/2, тел.: 2-24-34.

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

08 лютого 2008 р. об 11:00 годині відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Шляхмаш» за адресою: вул. Гагаріна, 7, м. Бердянськ Запорізької області.

Реєстрація акціонерів буде проводитися за вказаною адресою з 9:00 до 10:45 годин.

Для реєстрації акціонери повинні мати при собі документ, що посвідчує особу (паспорт), представники акціонерів - документ, до посвідчує їх повноваження та особу.

Порядок денний:

1. Обрання Голови та секретаря загальних зборів акціонерів.
2. Внесення змін до статуту ВАТ «Шляхмаш» шляхом викладення його у новій редакції, затвердження нової редакції статуту. Уповноваження особи на підписання нової редакції статуту.
3. Відкликання та обрання виконавчого органу ВАТ «Шляхмаш».
4. Відкликання та обрання Голови та членів Спостережної Ради ВАТ «Шляхмаш».
5. Затвердження Положення про виконавчий орган.

Закрите акціонерне товариство «Фрідом Фарм Інтернешнл» (код 19368062) повідомляє про проведення позачергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 05 лютого 2008 року об 11 годині за адресою: м. Херсон, вул. Привокзальна, 5.

Порядок денний:

1. Надання згоди на отримання Товариством кредитів у ВАТ КБ «Надра» у 2008 році та укладення відповідних кредитних договорів та угод з ВАТ КБ «Надра».
2. Надання згоди на передачу майна Товариства в заставу та іпотеку ВАТ КБ «Надра».
3. Надання згоди на передачу в заставу (іпотеку) ВАТ КБ «Надра» цілісного майнового комплексу ЗАТ «Фрідом Фарм Інтернешнл».
4. Про надання Генеральному директору Товариства повноважень на підписання кредитних договорів, додаткових угод до них, договорів застави та іпотеки, додаткових угод до них, а також інших супутніх документів.
5. Про затвердження Статуту ЗАТ «Фрідом Фарм Інтернешнл» в новій редакції.

Засновники Товариства можуть ознайомитись з новою редакцією Статуту ЗАТ «Фрідом Фарм Інтернешнл» за адресою: вул. Привокзальна, 5, м. Херсон, з 20 грудня 2007 року по 04 лютого 2008 року щодня з 8:00 до 16:00, крім вихідних та святкових днів.

Реєстрація учасників відбудеться в день зборів з 10:30 до 10:50. Для участі у зборах акціонерам - фізичним особам, мати при собі документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів - документ, що посвідчує особу та доручення, оформлене згідно з чинним законодавством України.

За інформацією і довідками звертатися за телефоном: (0552) 32-52-19.

Дирекція Товариства.

Господарським судом Львівської області (79014, вул. Личаківська, 128, м. Львів) постановою від 01.10.2007 р. у справі №29/129 визнано банкрутом ПП «Крістал-Сервіс», юридична (поштова) адреса: 80193, вул. Львівська, 19/1, м. Соснівка Львівської області, ЄДРПОУ 22404293, р/р 26009301400032 в ПІБ м. Червонограда, МФО 325376.

Відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Борсука Віталія Богдановича, ліцензія серії АВ №307477 від 15.05.2007 р., який проживає: 79071, вул. Кульпарківська, 143/49, м. Львів.

Печатки, штампи, свідоцтво про державну реєстрацію, статутні документи підприємства вважати недійсними.

Ухвалою господарського суду Харківської області від 10.12.2007 р. по справі №Б-24/232-07 порушено справу про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Укрспецруда», м. Харків, вул. Мироносицька, 57-В, код ЄДРПОУ 24279202, п/р 26000301841О в АКБ «Золоті ворота», м. Харків, МФО 351931.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого П'янова С. В. - для листів - 61007, м. Харків, вул. 2-ої П'ятирічки, 15, кв. 33.

Заяви з кредиторськими вимогами та пропозиції санаторів приймаються протягом 30-ти днів з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) постановою від 29.11.2007 р. по справі №45/64Б визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю Науково-виробниче підприємство «Термінал» (86700, Донецька область, м. Харцизьк, вул. Октябрьська, 47/2, код ЄДРПОУ 20396000, р/р 26005301686503 в філії відділення ПІБ м. Харцизьк, МФО 334345) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Полівода Дмитро Володимирович (ліцензія №347063, 83049, м. Донецьк, вул. Є. Жукова, буд. 56, оф. 11).

Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Луганської області (91000, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3-а) Постановою по справі №12/531 б від 22 листопада 2007 р. визнав банкрутом: Приватне підприємство «МЕДІКУС», 91000, м. Луганськ, вул. Московська, 1/204, ідент. код 31196365, п/р 26005014900410 у ЛФ АБ «Брокбізнесбанк» м. Луганськ, МФО 304632, і відкрив ліквідаційну процедуру строком на 3 місяці.

Ліквідатором по справі призначено Калініна Костянтина Вікторовича, що мешкає за адресою: 91493, м. Луганськ, 1-й Мікрорайон, 2/62.

Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

ПП «МЕГА-ТРЕЙД»,

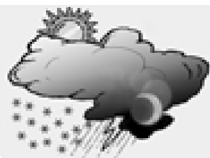
код ОКПО 131645756 Постановою Господарського суду Харківської області від 29.11.2007 р. (справа № Б-39/202-07) було визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Горецького В. Л.

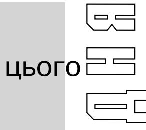
Вимоги кредиторів приймаються протягом місяця з моменту виходу оголошення, ліквідатором Горецьким В. Л. за адресою: 61001, Харків-01, а/я 11533.

ПАРАД ПОРАД

П'ЯТНИЦЯ, 21 ГРУДНЯ 2007 ■ № 242 (4242)

22 грудня **в Україні хмарно з проясненнями, невеликі опади. Вітер північно-західний, 7—12 м/с. Температура вночі 0—5° морозу, на заході 3—8° морозу, в Карпатах і на Прикарпатті місцями 10—13° морозу. Вдень від 2° морозу до 3° тепла, на крайньому півдні та Прикарпатті місцями 5—8° тепла**

21 ГРУДНЯ

■ *1877. Народилася Віра Болсунова, знавець народного мистецтва, земський інструктор та організатор підприємства художніх виробів у Полтаві.* ■ *1917. Народився німецький письменник Генріх Белль («Дім без господаря», «Очима клоуна» та ін.).* ■ *1966. Засновано Українське товариство охорони пам'яток історії та культури.* ■ *1987. Розпочався рекордний на той час за тривалістю політ радянських космонавтів Володимира Титова і Муси Манарова. Пробули на космічній станції 365 діб і 22 години.* 1■ *991. В Алма-Аті підписано декларацію про утворення Співдружності незалежних держав (СНД).*

■ **ВАША БЕЗПЕКА**

Якщо надворі ожеледиця

Машини до зими готують, «перевзуваючи» у шини з шипами. А що ж робити нам, людям? «Тракторна» підошва черевиків досить швидко стирається, а у жіночих модельних чобітків вона зроблена здебільшого вишукано гладенькою. Пригадую кумедні й практичні методи боротьби з ожеледицею моїх близьких і знайомих.

Коли гори снігу змінювало раптове потепління, а потім ударив ще менш очікуваний мороз, наш дідусь застосовував винахідницьку спритність. Він робив на своїх бурках так звані підковки — набивав ззаду на підошвах спеціальні загострені металеві набійки. Такі оздоблені зубцями чоботи й виручали старенького впродовж усієї зими. Він безпечно обходив власне обійстя та й до магазину добирався без зайвих клопотів.

Одна знайома, упавши кільканадцять разів на «скляній» дорозі, натягнула поверх чобіт шкарпетки. Так і дісталася додому.

Бачила я якось і бабусю із зав'язаними поверх черевиків носовими хустинками. А що... Це краще, ніж пересуватися на чотирьох.

Гарну пораду безпечного ходіння під час ожеледиці дав мені сусід, тож я охоче поділюся нею. Виходячи з дому, прикріпіть до сухої підошви черевиків пластир на тканинній основі. Такий напевне є в кожній домашній аптечці, по одній пластинці зазвичай досить, але якщо дорога — льодова ковзанка, можете й по дві. Мені особисто такі наклейки допомогли впевнено проходити по слизькій вулиці протягом дня. Можливо, ця сусідська порада ще комусь знадобиться і врятує від небезпечного падіння.

Сніжана ЛУЦЕНКО.

Київська область.

■ **КЛУМБА НА ПІДВІКОННІ**

Ніжна гусманія

Мені сусідка подарувала дуже красиву й оригінальну рослину — гусманію. Але ні вона, ні я не знаємо, як за нею доглядати. Опублікуйте, будь ласка, основні поради з догляду за нею.

Надія САВЧУК.

Така рослина, як гусманія, особливого догляду не потребує. Важливо лише запам'ятати деякі нюанси, і квітка завжди цвістиме і радуватиме ваше око.

Освітлення. Гусманія любить півтінь. Не слід ставити її в найдальший куток квартири — світло їй потрібне, але прямих сонячних променів варто уникати. Узимку, щоправда, коли сонця не так багато, забезпечте гусманії світле приміщення.

Температура влітку — не більше як 25°С, взимку — не нижче 15°С.

Поливають гусманію просто в розетку листків. Стежте, щоб навесні і влітку вода в розетці була завжди. А ось узимку цю рослину поливайте обережно: один, щонайбільше два рази на тиждень.

Удобрювати ґрунт для гусманії краще в період із травня по серпень. Підживлюйте раз на місяць (розведіть добриво водою для поливу і налийте отриману суміш у розетку листків). Добрива можете використовувати ті, що і для звичайних кімнатних рослин (тільки доза — у чотири рази менша, ніж для інших рослин).

Вологість повітря: гусманія любить регулярне обприскування. Воно особливо необхідне взимку, коли рослина перебуває в занадто теплому приміщенні.

Пересаджувати гусманію бажано не частіше одного разу в два роки. Ґрунтова суміш може складатися з таких частин землі:

— одна частина легкої дернової землі;
— частина торф'яної;
— частина листяної;
— частина перегнійної і плюс до всього цього — домішка піску.

Якщо ж ви не хочете чи не можете самостійно приготувати ґрунтову суміш, можете купити в квітковому магазині суміш для орхідей.

Розмножується гусманія бічними пагонами. Але зрізати їх можна лише тоді, коли в них відросте своє коріння. А ще ця рослина може розмножуватися насінням, яке висівають у розпушений ґрунт.

Кінь — не хом'ячок,

або На що звернути увагу, купуючи вороного друга

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Ми хочемо придбати коня. Порадьте, будь ласка, на сторінках «Голосу України», на що нам звернути увагу під час покупки?

Ігор ЧЕРКАСОВ.

Сумська область.

Відповідає лікар ветеринарної медицини Євгенія СНЄЖКО:

— Купівля коня — це дуже відповідальний крок. По-перше, на момент огляду і покупки коня з вами має бути присутній ветеринар. Причому не той, якого привів продавець, а той, котрого знайшли ви і якому цілком довіряєте. Якщо продавець коня рішуче відмовляється показати коня вашому ветеринару чи наполягає на присутності тільки якогось певного ветеринара, скажіть рішуче «ні». Така поведінка може свідчити тільки про серйозні проблеми зі здоров'ям у коня.

* Перед оглядом поясніть ветеринарному лікареві, для яких цілей ви купуєте коня.

* Корисно спочатку оглянути тварину в її деннику, розпитати в продавця про будь-які хвороби або відхилення у здоров'ї протягом останнього часу.

* Під час покупки потрібно вміти правильно ставити питання. Буває так, що після придбання коня з'ясовуються неприємні аспекти в його поведінці чи проблеми зі здоров'ям, про які продавець не сказав тільки тому, що в нього про це не запитали. Природно, що від помилок ніхто не застрахований, але краще обговорити все максимально докладно і уважніше оглядати коня, ніж потім довго шкодувати про покупку.

* В ідеальному випадку цей «опитувальник» підписується продавцем, і в разі розбіжності його заяв з дійсністю, покупець має право вимагати розірвання угоди.

Тож вам знадобиться така інформація:

➤ Імена й адреси нинішнього власника коня, попереднього власника, продавця.

➤ Наскільки давно кінь перебуває у власності в сьогоднішнього власника, причина продажу.

➤ Як у даний час працює кінь, інтенсивність тренувань і навантаження.

➤ Чи підкований кінь, і як давно його чистили і підковували?

➤ Чи виступав кінь на змаганнях, яких і наскільки успішно, чи застрахований він?

➤ Ім'я коня, наявність клейма.

➤ Чи були перерви в роботі коня за станом здоров'я протягом останнього року.

➤ Чи були такі проблеми зі здоров'ям: алергія, кольки, ревматика, щось інше. Чи було хірургічне втручання і з якого приводу?

➤ Якщо це кобила, чи народжувала вона? Чи регулярно приходила в охоту?

➤ Чи приймає кінь якісь ліки, які саме й у зв'язку з чим?

➤ Коли і які щеплення було зроблено коневі, коли і чим проводили гельмінтизацію?

➤ Чи легко кінь дається чистити його, стригти, сідлати, проводити на недоуздку, вантажити в коневозку.

➤ Чи спостерігалися випадки агресії стосовно людини або тварин?

Після з'ясування усіх цих подробиць можна переходити до огляду коня ветеринаром.

Як зупинити холод?

Пора, пора утеплювати житло, поки ще не вдарили морози (іноді вони таки бувають!). Насамперед не слід забувати, що дві третини тепла «втікає» з приміщення саме через вікна, отже, ними доведеться зайнятися перш за все.

Якщо встановлення склопакетів поки що не входить у ваші плани, доведеться привести в порядок старі рами, термін служби яких зазвичай не перевищує 10 років, але вони стоять у наших квартирах і по 20, і по 30 років. Дерево від вологи розсихається і коробиться, тому між рамами й коробом з'являються тріщини. Скільки не заклеюй тріщини папером, тепла від цього не додається. Як зупинити холод? — з цим запитання я звернулася до фахівців з віконної справи. Передусім потрібно відчинити вікно й уважно його оглянути. Якщо воно нещільно прилягає до рами, то щілини треба замазати з обох боків м'якою тістоподібною замазкою. Заодно можна і краще закріпити скло, постукавши молотком по головках цвяхів у штапиках. А замазку, що виступила, треба акуратно витерти ганчіркою.

Якщо замазки немає, то для утеплювання можна використати масляну фарбу. Вийнявши скло, проміжок, куди воно вставляється, потрібно покрити товстим шаром фарби, і, не чекаючи, коли фарба висохне, знову закслити вою раму, а потім зафарбувати й штапики. Фарба, заповнивши щілини, «не пускатиме» холод до оселі. До речі замазку готують і самотужки. Є добре перевірений рецепт: з будівельного гіпсу (алебастру) та крейди у пропорції 2:1. Додаємо трохи води, замішуємо, як тісто, шпателем втираємо пасту в щілини. Лишки легко витираються ганчіркою. Така замазка особливо підходить для внутрішніх робіт, бо майже не помітна на білих рамах. Для усунення щілин з боку вулиці краще взяти інші інгредієнти. Просійте дрібний пісок (3 частини), додайте борошно (1 частину), залийте крутим окропом і ретельно перемішайте. Якщо паста буде рідкувата, додайте ще піску. Така замазка легко склеюється з деревиною й фарбою, але при цьому легко очищається, якщо по ній провести мокрою ганчіркою.

Заклеювати вікна зручніше не паперовими стрічками, а смужками льняної тканини, густо намиленої господарчим милом. Тканина набагато еластичніша, ніж папір, щільніше облягає петлі й шпінгалети. А навесні її легко зняти. Під тканину щілини можна заповнити ватою, поролоном або папером. Фахівці також пропонують для заклеювання щілин між склом і дерев'яною рамою скористатися силіконовим герметиком. Краще використовувати той, який після висихання стає прозорим.

Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА.

Редактор номера
Віктор НІКІПЄЛОВ.

Редколегія:
Леонід **БРОВЧЕНКО,**
Анатолій **ГОРЛОВ,**
Сергій **ДЕМСЬКИЙ,**
Віталій **ЖЕЖЕРА,**
Іван **ІЛЛЯШ,**
Світлана **ПИСАРЕНКО,**
Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор
Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775.
для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2007 рік:
для фізичних осіб — 5,00 грн. та 3,00 грн.
для підприємств і організацій — 15,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.
Зам. 4326

ТОВ «Преслайн» м. Харків, вул. Північна, 12.
Зам. 9-1-203

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

